

Aikuisten suomenoppijoiden oppimismotivaatio suomen kielen oppimiseen

Laura Henttinen

Pro gradu –tutkielma

Kielen oppimisen ja opettamisen tutkinto-ohjelma, suomen kieli

Kieli- ja käännöstieteiden laitos

Humanistinen tiedekunta

Turun yliopisto

Toukokuu 2026

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Pro gradu -tutkielma

Kielen oppimisen ja opettamisen tutkinto-ohjelma, suomen kieli

Laura Henttinen

Aikuisten suomenoppijoiden oppimismotivaatio suomen kielen oppimiseen

Sivumäärät: tutkielman sivumäärä 53, liitteiden sivumäärä 11

Tutkielman aiheena on suomenoppijoiden oppimismotivaatio suomen kielen oppimiseen. Tutkielman tavoitteena on selvittää, millaisena aikuiset suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen sekä mitkä tekijät vahvistavat suomenoppijoiden oppimismotivaatiota ja mitkä heikentävät sitä.

Tutkielma pohjautuu suomi toisena kielenä -tutkimukseen sekä toisen kielen oppimismotivaatiota käsitteleviin teorioihin. Aineisto koostuu sähköisellä Webropol-kyselylomakkeella kerätyistä vastauksista (N= 27) Kyselyn sisältö pohjautuu odotusarvoteoriaan (Eccles–Wigfield 2000), itsemääräämisteoriaan (Deci–Ryan 2000) ja L2 Motivational Self System -malliin (Dörnyei 2009). Kysely on muodostunut taustatietokysymyksistä, täydennettävästä virkkeestä, väittämistä, monivalintakysymyksistä ja avokysymyksistä. Vastajat ovat aikuisia tutkinto-, tohtori-, erillis- ja vaihto-opiskelijoita sekä tutkijoita. Saatuja vastauksia analysoidaan tutkielmassa määrällisin ja laadullisin menetelmin.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen samanaikaisesti tärkeäksi ja hyödylliseksi sekä vaikeaksi. Koettu vaikeus ei kuitenkaan vaikuta suomenoppijoiden haluun jatkaa suomen kielen oppimista tulevaisuudessa, sillä lähes kaikki suomenoppijat (N= 26) haluavat jatkaa oppimista. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että selkeät ja saavutettavissa olevat tavoitteet vahvistavat suomenoppijoiden oppimismotivaatiota suomen kielen oppimiseen. Sen sijaan vuorovaikutustilanteet, jotka ovat vaikuttaneet suomenoppijiin negatiivisesti, ovat osaltaan muovanneet suomenoppijoiden minäpystyvyyssuskomusta. Vastauksista on nähtävissä jatkumo heikon minäpystyvyyden ja vähentyneen oppimismotivaation välillä.

Tulosten perusteella suomen kielen oppiminen näyttäytyy useimmille suomenoppijoille mielekkäänä ja merkityksellisenä. Suomen kielen osaaminen koetaan tavoittelemisen arvoiseksi, ja oppijat ovat valmiit panostamaan saavuttaakseen tavoitteensa. Jatkotutkimuksessa olisi hyödyllistä tarkastella oppimismotivaation kehittymistä pitkittäistutkimuksella. Olisi myös hyvä selvittää, miten koetun kiinnostuksen, tärkeyden ja hyödyllisyyden keskinäinen suhde muuttuu ajan kuluessa.

Avainsanat: oppimismotivaatio, motivaationtutkimus, suomenoppijat, suomi toisena kielenä, suomi toisena kielenä -tutkimus, S2-tutkimus

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Teoreettiset lähtökohdat	8
2.1	Suomen kielen oppiminen toisena kielenä	8
2.2	Oppimismotivaatio	11
2.2.1	Odotusarvoteoria	13
2.2.2	Itsemääräämisteoria	16
2.2.3	L2 Motivational Self System -malli	18
3	Tutkimusaineisto ja -menetelmät	21
3.1	Informantit	21
3.2	Kyselyn toteutus ja kysely tutkimusmenetelmänä	22
4	Tutkimustulosten analyysi	26
4.1	Suomenoppijoiden kokemukset suomen kielen oppimisesta	26
4.1.1	Oppimismotivaatio odotusarvoteorian näkökulmasta	29
4.1.2	Oppimismotivaatio itsemääräämisteorian näkökulmasta	32
4.1.3	Oppimismotivaatiot L2MSS-mallin näkökulmasta	35
4.2	Suomen kielen oppimisen motivaatiota tukevat tekijät	40
4.3	Suomen kielen oppimismotivaatiota heikentävät tekijät	43
5	Yhteenveto ja päätelmät	46
	Lähteet	50
	Liitteet	54
	Liite 1. Kyselylomake – Kysely suomen kielen opiskelusta	54
	Liite 2. Kyselylomake – Survey on studying Finnish	59

1 Johdanto

Pro gradu -tutkielmassani käsittelen aikuisten suomenoppijoiden oppimismotivaatiota suomen kielen oppimista kohtaan. Suomenoppija-termillä tarkoitetaan henkilöä, joka opettelee tai oppii suomea toisena kielenä kieliyhteisön sisällä tai vieraana kielenä kieliyhteisön ulkopuolella. (Kartio 2016: 8.) Tutkielmani tavoitteena on selvittää, mitkä asiat saavat suomenoppijat motivoitumaan suomen kielen oppimisesta. Selvitän myös sitä, millaiset asiat vaikuttavat suomenoppijoiden oppimismotivaatioon sitä heikentävästi.

Tutkielmani sijoittuu suomi toisena kielenä -tutkimusalan sisälle. Suomi toisena kielenä -tutkimus on kehittynyt 1970-luvulta alkaen, mutta sen ajatellaan virallisesti vakiintuneen vasta 1990-luvulla (Martin 2025: 158). Suomi toisena kielenä -tutkimuksia on kymmeniä, mahdollisesti satoja, ja ne kattavat erilaisia näkökulmia, kuten oppiminen, opetus, arviointi ja kielikäytännöt. Keskityn tässä tutkielmassa suomi toisena kielenä -tutkimukseen erityisesti oppimisen näkökulmasta.

Suomi toisena kielenä -tutkimuksen tekeminen on ajankohtaista muun muassa lisääntyneen maahanmuuton ja monikielisyyden vuoksi. Vaikka muuttoliike Suomeen on pääsääntöisesti kasvanut vuodesta 1994 lähtien, muutaman viime vuoden aikana maahanmuutto Suomeen on ollut suuressa nousussa (Tilastokeskus 2022; Martin 2025). Muuttoliikkeeseen on vaikuttanut esimerkiksi vuosina 2014 ja 2015 alkanut siirtolaiskriisi ja vuonna 2021 alkanut Venäjän aloittama hyökkäyssota. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2022 Suomeen muutti 49 998 henkilöä ja että tämä on suurin Suomeen muuttaneiden henkilöiden määrä koskaan. Maahanmuuttojen määrän kasvu oli yli 10 000 vuosien 2021 ja 2022 välillä. Suomeen tulleita tilapäisen suojelun alaisena olevia ukrainalaisia ei ole huomioitu vuoden 2022 maahanmuuttotilastoissa. (Tilastokeskus 2022.)

Sen lisäksi, että maahanmuutto Suomeen on lisääntynyt, se on myös monipuolistunut. Monimuotoisuus näkyy maahanmuuton syissä, maahanmuuttajien taustoissa sekä maahanmuuttajamäärien nopeana kasvuna. Maahanmuuttajaväestön tarpeiden huomioiminen on tärkeää muun muassa silloin, kun järjestetään julkisia palveluja ja kotoutumista edistäviä toimenpiteitä. (Työ- ja elinkeinoministeriö n.d.) Kotouttamisen tarkoitus on luoda maahanmuuttaneelle ihmiselle mahdollisimman nopeasti tasavertaisen ja itsenäisen kansalaisuuden vaatimat valmiudet. Suomen kielen oppiminen on keskeinen osa maahanmuuttajien kotoutumista. Kotoutumista edistetään virallisten toimenpiteiden lisäksi lähiyhteisöissä ja

arkipäivän tilanteissa. (Dahl 2022: 10; Työ- ja elinkeinoministeriö n.d.) Suomi toisena kielenä -tutkimuksen avulla saadaan lisää tietoa suomen kielen oppimisesta, mikä on tärkeää muun muassa koulutusjärjestelmän kehittämisen kannalta.

Globalisaation, ihmisten liikkuvuuden ja maahanmuuton myötä myös ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä suomalaisissa yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa on lisääntynyt. Vuonna 2018 jopa 21 000 ulkomaalaista oppijaa on opiskellut koko tutkintoaan suomalaiskorkeakoulussa (Garam 2018: 1). Kansainvälisiltä korkeakouluopiskelijoilta on kysytty syitä ja opiskelun aikana heränneitä ajatuksia suomalaisessa korkeakoulussa opiskelua kohtaan. International Student Barometer -kyselyn tulokset osoittavat, että Suomessa olevat kansainväliset opiskelijat pitävät muun muassa opiskelumaata turvallisena, opetusta laadukkaana ja henkilökuntaa asiantuntevana (Garam 2018). Suomalainen korkeakoulutus näyttäytyy siten houkuttelevana myös kansainvälisten opiskelijoiden näkökulmasta.

Tässä tutkielmassa tarkastellaan suomenoppijoiden motivaatiota suomen kielen oppimisen kontekstissa. Motivaatiosta käydään paljon keskustelua sekä arkielämässä että tieteellisissä piireissä, mutta sen yksiselitteinen määrittely on vaikeaa (Dörnyei 2001: 7). Motivaatio ymmärretään useimmiten jonakin, mikä saa yksilön innostumaan ja toimimaan. Motiivit, kuten tarpeet, halut ja sisäiset yllykkeet, saavat aikaan motivaation. Motivaatio on yksilön tehtävän tai tavoitteen suorittamiseen suuntaamaa energiaa. (Erkkilä 2017: 21.) Edellä mainittujen asioiden lisäksi motivaatio nähdään käyttäytymistä säättävien ja ohjaavien tekijöiden monimuotoisena systeeminä. Motivaatio liittyy läheisesti toiminnan lisäksi muun muassa arvoihin, kiinnostuksen kohteisiin ja uskomuksiin (Kiuru 2018: 123). Motivaation havaitseminen on kuitenkin haastavaa; motivaatio on dynaamisesti muuttuva ja monitasoinen ilmiö, mikä vaikeuttaa sen tutkimista. On myös tärkeää sisäistää, että muutokset motivaatiossa voivat tapahtua erilaisten syiden takia lyhyelläkin aikavälillä. Vaikka motivaation tutkimiseen liittyy haasteita, sen merkitys korostuu yhä enemmän tulevaisuuden koulutuksessa (Salmela-Aro 2018: 10). Tässä tutkielmassa tarkastellaan motivaatiosta johdettua oppimismotivaatiota, jota käsitellen luvussa 2.2.

Kielenoppijoihin kohdistuvaa motivaationtutkimusta on tehty verrattain paljon, mutta tutkimusta, jossa tutkitaan toisena- tai vieraana kielenä -oppijoiden suomen kieleen liittyvää motivaatiota, on tehty vähemmän. Susanna Alatalo (2005) on pro gradu -tutkielmassaan tutkinut suomen kielen oppijoiden oppimismotivaatiota, kun oppijat oppivat suomea vieraana kielenä. Aineisto on kerätty Wienin yliopistossa ja keruumenetelminä on käytetty avoimien ja

suljettujen kyselyiden lisäksi luokkahuoneobservointia. Alatalo (2005) on sijoittanut vastausten perusteella oppijat erilaisiin oppijaprofiileihin, joissa yhdistyy tietynlaisia motivaatiopiirteitä. Tutkielmasta käy ilmi, että suurin osa oppijoista on kiinnostunut vieraista kulttuureista ja erityisesti suomalaisesta kulttuurista ja suomalaisista.

Esimerkki uudemmassa toisen kielen oppimisen motivaatiota käsittelevästä tutkimuksesta on Ilmari Ivaskan (2017) tutkimus, jossa tarkastellaan pohjoismaisten ja balttilaisten kielten opiskelijoiden motivaatiota ja heidän tulevaisuuden minäkuviaan kielenoppijoina. Ivaska keskittyy tutkimuksessaan yliopistotason opiskelijoihin, jotka opiskelevat vieraita kieliä, kuten suomea ja viroa. Tutkimuksen lähtökohtana on L2 Motivational Self System -malli (Dörnyei 2001), ja erityisesti ajatus siitä, että oppijoiden kyky kuvata itsensä tulevaisuuden kielenkäyttäjänä vaikuttaa keskeisesti heidän motivaatioonsa. Ivaska osoittaa, että opiskelijoiden motivaatio rakentuu vahvasti tulevaisuuden minäkuvien varaan. Opiskelijat ovat sitä sitoutuneempia kielen opiskelua kohtaan, mitä konkreettisempia ja henkilökohtaisempia opiskelijoiden kokemat visiot itsestä ovat. Lisäksi tutkimuksessa havaitaan, että vähemmän globaalien kielten kohdalla motivaatio liittyy usein identiteettiin ja henkilökohtaiseen kiinnostukseen pikemminkin kuin pelkkiin instrumentaalisiin hyötyihin. Hyödynnän omassa tutkimuksessani myös L2 Motivational Self System -mallia ja esittelen sen tarkemmin luvussa 2.2.3.

Tämän tutkielman päätavoitteena on selvittää, millaisia käsityksiä ulkomaalaistaustaisilla ihmisillä on itsestään suomen kielen oppijoina. Suomenoppijoiden käsityksiä itsestään tutkitaan oppimismotivaatio-käsitteen kautta. Tutkielmassa tarkastellaan myös sitä, käykö aineistosta ilmi ulkopuolisten toimijoiden, kuten opettajien, merkitys suomenoppijoiden oppimismotivaatioon. Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

1. Millaisena suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen?
2. Mitkä tekijät vahvistavat suomenoppijoiden suomen kielen oppimismotivaatiota?
3. Mitkä tekijät heikentävät suomenoppijoiden suomen kielen oppimismotivaatiota?

Tutkimushypoteesini ensimmäiseen tutkimuskysymykseen on, että valtaosa osallistujista kokee suomen kielen oppimisen kiinnostavana. Tämän lisäksi oletan, että suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen vaikeaksi. Kiinnostus oppimiskohteeseen lisää oppijoiden sitoutumista ja motivoitumista (esim. Juuti–Lavonen 2018: 197), joten on perusteltua olettaa, että suomen kielen oppiminen koetaan jossain määrin kiinnostavana. Toisaalta aiempi

tutkimus osoittaa, että suomen kieli mielletään vaikeaksi oppia (esim. Grasz 2023), mikä tukee oletusta oppimisen haastavuudesta, ja jonka voidaan odottaa nousevan esiin myös tämän tutkimuksen aikana.

Tutkimushypoteesini toiseen tutkimuskysymykseen on se, että suomenoppijoiden myönteisesti kokemilla vuorovaikutustilanteilla on yhteys oppimismotivaatioon; positiiviset vuorovaikutuskokemukset vahvistavat oppimismotivaatiota. Oppimismotivaatioon vaikuttaa keskeisesti vuorovaikutus yhteisön kanssa. Lisäksi oletan, että saavutettavissa olevat tavoitteet vahvistavat suomenoppijoiden kokema oppimismotivaatiota. (esim. Salmela-Aro 2018; Eccles–Wigfield 2000.)

Kolmas tutkimushypoteesini on, että suomenoppijoiden kokema oppimisen vaikeus ja negatiiviset oppimiskokemukset ovat yhteydessä heikompaan minäpystyvyyteen. Heikompi minäpystyvyys on puolestaan yhteydessä matalampaan oppimismotivaatioon. (esim. Järvenoja–Kurki–Järvelä 2018: 142.)

Tutkimuksen aineisto on kerätty sähköisesti Webropol-sovelluksella laaditun kyselylomakkeen avulla talven 2026 aikana. Kyselyyn osallistui 27 suomenoppijaa, ja tutkimusaineisto muodostuu heidän vastauksistaan. Kysely sisältää taustatietokysymyksiä, täydennettävän virkkeen, väittämiä, monivalintakysymyksiä ja avokysymyksiä. Kyselyn avulla saadaan tietoa muun muassa suomenoppijoiden kokemuksista suomen kieltä kohtaan, suomen kielen oppimisesta ja käytöstä. Tutkimusaineistoa analysoidaan sekä määrällisesti että laadullisesti. Esittelen aineiston ja menetelmät laajemmin luvussa 3.

Tämä tutkielma jakautuu yhteensä viiteen päälukuun. Seuraavaksi luvussa 2 esittelen tutkimukseni teoriataustan käsittelemällä suomen kielen oppimista ja tarkastelemalla oppimismotivaatiota kolmesta eri näkökulmasta: odotusarvoteoria, itsemääräämisteoriat ja L2 Motivational Self System -malli. Luvussa 3 esittelen tutkimukseni informantit, aineiston ja tutkimusmenetelmän. Luvussa 4 analysoin aineistoa ja kuvaan tutkimustuloksia. Luvussa 5 teen yhteenvedon analyysistä ja vastaan kokoavasti tutkimuskysymyksiini. Pohdin myös tutkimukseni onnistumista ja mahdollisia jatkotutkimuksen aiheita.

2 Teorettiset lähtökohdat

2.1 Suomen kielen oppiminen toisena kielenä

Kieli on jatkuvassa muutoksessa oleva järjestelmä, jossa jokainen ihminen pyrkii ilmaisemaan itseään ja itselle tärkeitä asioita niillä keinoilla, joita hänellä on käytettävissään. Itsensä ilmaisun lisäksi kielen käytön perusmotivaationa voidaan pitää myös muiden ymmärtämistä. (Honkela 2006: 77.) Kielen oppiminen on toimintaa, johon vaikuttavat lingvistiset, sosiaaliset ja psykologiset tekijät (Sajavaara 1999: 76). Kielenoppimiseen vaikuttavia tekijöitä ovat ikä, älykkyys, kielellinen lahjakkuus, affektiiviset tekijät, kognitiivinen tyyli, asenteet ja motivoituminen. Edellä mainittujen kielenoppimiseen vaikuttavien tekijöiden lisäksi myös esimerkiksi oppijan äidinkiellellä, lähtökulttuurilla sekä kotoutumisen vaiheella on vaikutus oppijan toisen kielen oppimisprosessiin. (Sajavaara 1999: 89–93.)

Toisen kielen käsitteellä viitataan siihen, että kieltä opitaan siinä maassa, jossa kieltä käytetään luonnollisissa tilanteissa. Se on usein maan virallinen kieli. Toinen kieli määritellään maa- ja tilannekohtaisesti. Suomesta puhutaan toisena kielenä, jos esimerkiksi maahanmuuttaja opiskelee Suomessa suomen kieltä. Toisen kielen käsitteestä käytetään englanninkielisissä kirjallisuudessa neutraalia termiä *additional language* tai lyhennystä *L2* eli *second language*. Ne välttävät ottamasta kantaa siihen, onko kieli oppijalle toinen vai vieras kieli. (Pietilä–Lintunen 2014: 13–14.) Käytän tässä tutkielmassa kuitenkin termiä *toinen kieli*, sillä se on tavallisimmin käytössä. Suomi toisena kielenä -oppijoihin lukeutuvat esimerkiksi maahanmuuttajat, vaihto-opiskelijat ja pakolaiset. Käytän tässä tutkielmassa tutkimukseen osallistuvista henkilöistä käsitettä *suomenoppija*. En ole pyrkinyt tässä tutkielmassa selvittämään suomenoppijoiden mahdollisen maahanmuuton syytä. Suomi on kieli, jota osallistujat harjoittavat, ja oppiminen on prosessi, jossa he ovat parhaillaan mukana. Useimpien osallistujien suomen kielen taito on kehittyvässä varhaisessa vaiheessa, mikä perustelee oppija-termin käyttöä tässä yhteydessä.

Oppijat, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, voivat opiskella peruskoulussa ja toisen asteen opinnoissa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -oppimäärää.

Opetusjärjestelyiden lähtökohtana on oppilaan kielenoppimisen vaihe sekä oppimistarpeet. Jos oppijan suomen kielen osaamisen taso ei riitä yhdenvertaisen kouluyhteisön jäsenenä toimimiseen suomen kielen ja kirjallisuuden oppitunneilla, oppijan on mahdollista opiskella S2-oppimäärää. Kun oppijan kielitaito vahvistuu, häntä integroidaan enemmän suomen kielen

ja kirjallisuuden opetuksen ryhmään. (Opetushallitus n.d.) Edellä mainittujen opinahjojen lisäksi suomea voi opiskella korkeakouluopinnoissa ja esimerkiksi kansalaisopistoissa. Korkeakoulujen kielikeskukset tarjoavat kursseja, joilla kehitetään muun muassa akateemista kirjoittamista ja alakohontaista sanastoa. Korkeakouluissa keskitytään suomen kielen taitoon, joka mahdollistaa opiskelun ja työskentelyn suomeksi. Kansalaisopistoissa suomen kielen kursseja tarjotaan niin alkeistason kuin edistyneempien tasojen suomenoppijoille. Opetuksen pääpaino on usein arjessa selviytymiseen liittyvässä osaamisessa. Suomen kieltä opitaan siis monissa erilaisissa vaiheissa, ja opetuksen muodot vaihtelevat.

Edellä mainituista kielenoppimiseen vaikuttavista tekijöistä muun muassa ikä on merkityksellinen tutkimusseikka tässä tutkielmassa, sillä tutkimuksen kohteena ovat aikuiset suomenoppijat. Yleensä äidinkieli opitaan varhaislapsuudessa ja se kuuluu olennaisesti lapsen kehityskulkuun. Toisen kielen omaksuminen on kuitenkin monimutkaisempaa, sillä se voi tapahtua hyvin monenlaisissa ympäristöissä ja ikäkausina. Toisen kielen oppiminen voi alkaa niin varhaislapsuudessa, koulussa osana normaalia koulutusjärjestelmää tai myöhemmässä elämässä. (Gardner 1990: 496.) Aikuiset oppijat pystyvät muun muassa hyödyntämään monenlaisia iän ja kokemuksen mukanaan tuomia strategioita, jotka voivat nopeuttaa oppimisprosessia (Sajavaara 1999: 89). Sen lisäksi, että aikuisilla oppijoilla on oppimisprosessissa apunaan strategioita, aikuiset pystyvät turvautumaan tietoiseen mieleen painamiseen opiskellessaan, mihin lapset harvemmin kykenevät. Toisaalta varhaisessa vaiheessa alkanut kielen oppiminen edistää lapsen kielitaidon kehittymistä, sillä oppiminen tapahtuu otollisessa vaiheessa ja se on pitkäaikaisempaa. (Dahl 2022: 12). Useimpien aikuisten kielenoppijoiden etuna on se, että oppijat voivat käyttää kaikkia osaamiaan kieliä opitellessaan uutta kieltä ja etsiessään uudesta kielestä tuttuja piirteitä. Tutut kielenpiirteet ja niiden samankaltaisuus jo opittuihin kieliin helpottavat uuden kielen oppimista. (Pietilä–Lintunen 2014: 17.)

Aiemmin mainittujen oppimiseen vaikuttavien tekijöiden lisäksi on tärkeä olla tietoinen myös siitä, että oppijat ovat yksilöitä, jotka oppivat, kokevat ja toimivat eri tavoilla. Sen lisäksi, että yksilöllisillä tekijöillä on rooli oppimisessa, myös sosiokulttuuriset oppimiseen vaikuttavat tekijät on otettava huomioon. Esimerkiksi koulunkäynnin mahdottomuus erilaisten tekijöiden takia on sosiokulttuurinen syy, johon oppija ei voi itse suoranaisesti vaikuttaa. Syitä, jotka johtavat koulunkäynnin mahdottomuuteen ovat esimerkiksi konfliktit, taloudellinen tilanne tai sosiaalinen tilanne. (Dahl 2022: 20.) Tämän tutkielman puitteissa suomenoppijoiden oppimiseen vaikuttavia sosiokulttuurisia tekijöitä voivat olla muun muassa heille vieras

kulttuurinen ympäristö ja yhteisö sekä kulttuuristen työkalujen, kuten kielen, osittainen puuttuminen.

Kielen oppiminen on pitkäkestoinen prosessi, joka alkaa alkeista ja kestää loppu elämän. Kielenoppimiseen vaikuttaa se, kuinka oppija osaa hyödyntää eri kielenkäyttötilanteiden tarjoutumia. Toisen kielen oppimisen keskeisenä edellytyksenä pidetään usein sitä, että ihminen pääsee osallistumaan elinympäristönsä sosiaalisiin kanssakäymisiin aktiivisena osanottajana (Saajavaara 1999: 74). Kielen oppiminen tapahtuu usein muiden kielenkäyttäjien kanssa erilaisissa kielenkäyttötilanteissa. Muiden kielenkäyttäjien tarjoama tuki voi olla oppimistilanteen kannalta erittäin merkityksellistä. (Pietilä–Lintunen 2014: 22.) Yksilöiden väliset erot vaikuttavat – toiset oppijat käyttävät opeteltavaa kieltä ahkerammin kuin toiset. Toisaalta toisille oppijoille voi tarjoutua enemmän mahdollisuuksia käyttää opeteltavaa kieltä kuin toisille. Kielen oppimisen perusmotivaationa voidaan pitää kykyä ilmaista itseä ja ymmärtää muita (Honkela 2006: 77).

Oppijoiden asenteet ympäröivää kulttuuria, ihmisiä ja opittavaa kieltä kohtaan saattavat hyvinkin voimakkaasti vaikuttaa oppijoihin. Asenteet eri tekijöitä kohtaan vaikuttavat sekä luonnollisessa että muodollisessa oppimisympäristössä. Positiivinen suhtautuminen ja asenteet voivat parhaimmillaan lisätä oppijoiden motivaatiota opiskelua ja oppimista kohtaan, kun taas negatiivinen asennoituminen voi vähentää oppimiseen liittyvää mielenkiintoa. (Saajavaara 1999: 92.) Asenteiden tutkimuksella on vakiintunut asema suomi toisena kielenä - tutkimuskentällä.

Esimerkiksi Tanja Kyllönen (2015) on omassa maisterintutkielmassaan tutkinut vastikään Suomeen muuttaneiden maahanmuuttajien käsityksiä suomen kielestä sekä heidän käsityksiään ja asenteitaan koskien suomen kielen oppimista. Kyllönen on ryhmäkeskustelun avulla selvittänyt, että Suomeen alkuvaiheessa integroituvat maahanmuuttajat kokevat suomen kielen opiskelun vaikeaksi. Vastauksissa korostuu kielen puheen ymmärtäminen ja tuottaminen, vaikka näkökulmat vaihtelevat. Tutkimuksen informantit eivät ole ryhmäkeskusteluissa käsitelleet yhtä paljon esimerkiksi suomen kielioppia tai käsityksiä kirjoittamisesta. Tutkimuksesta käy ilmi, että Suomeen myönteisesti suhtautuvat maahanmuuttajat, joiden tulevaisuudensuunnitelmat liittyivät Suomeen, olivat kaikkein motivoituneimpia oppimaan suomea. (Kyllönen 2015.)

Mona Ahonen (2019) on puolestaan sivuainetutkielmassaan tutkinut peruskoulua suorittavien maahanmuuttajien käsityksiä suomen kielestä. Ahonen on erityisesti perehtynyt

maahanmuuttajien käsityksiin suomen kielen osaamisen merkityksestä ja kielen käyttämisestä. Tutkielmasta käy ilmi, että kielen osaamisen merkitys perustuu siihen, että tutkimukseen osallistuneet maahanmuuttajat haluavat jatkossakin asua sekä opiskella ja työllistyä Suomessa. Tähän perustuneeseen myös tutkimuksessa saatu tulos siitä, että opiskelijat ovat lähes yksimielisiä siitä, että suomen kielestä on heille hyötyä tulevaisuudessa ja että he tarvitsevat suomen kielen osaamista. (Ahonen 2019.)

Suomi toisena kielenä -tutkimuksessa tutkitaan usein suomenoppijoiden suomen kielen kielitaitoa. Kielitaidolla on kuitenkin useita määritelmiä. Kielitaidolla tarkoitetaan ”tietoa toisesta kielestä”, jota voidaan arvioida objektiivisesti muun muassa sanaston ja luetun ymmärtämisen perusteella. Se voi viitata myös ”kommunikatiiviseen kompetenssiin kielessä”. Edellä mainittujen lisäksi se voi viitata myös itsetuntemukseen osaamisesta, jota on määritelty joko globaalisti kielen ”puhumiskyvyn” tai tiettyjen kieliaktien perusteella, kuten ravintolassa asioidessa. (Gardner 1990: 497). Näitä voidaan pitää mahdollisina kielellisinä tuloksina, kun opetellaan kieltä. Kielitaitoon liittyy myös halukkuus kielen käyttöön ja kyky käyttää kieltä vuorovaikutustilanteissa. Sitä voidaan pitää toisen kielen opetusohjelmien ei-kielellisenä tuloksena. Yksilölliset erot, kuten kognitiiviset ominaisuudet, asenteet ja motivaatio sekä persoonallisuuden ominaisuudet, vaikuttavat toisen kielen oppimiseen. (Gardner 1990: 497). Toisen kielen oppimisen sosiaalipsykologisia näkökulmia on tutkittu pitkään, ja tutkimusperinne jatkuu myös tässä tutkielmassa, sillä aihe on edelleen ajankohtainen tieteellisessä ja yhteiskunnallisessa keskustelussa.

2.2 Oppimismotivaatio

Kuten olen jo johdannossa todennut, motivaatiota on melko vaikeaa määritellä, sillä tutkijat eivät ole yksimielisiä motivaation tarkasta määrittelystä. Näin ollen myös sen tutkiminen, erityisesti määrällisillä tutkimusmenetelmillä, on haastavaa. Nykyään motivaatiolla tarkoitetaan niitä sisäisiä ja ulkoisia tekijöitä, jotka suuntaavat, ylläpitävät sekä säätelevät ihmisen toimintaa. Motivaatio virittää käyttäytymistä ja ohjaa sitä tavoitteiden saavuttamisessa. (Gardner 1985: 50.) Motivaatio kytkeytyy siihen, miksi ihminen päättää tehdä jotain, miten kauan hän haluaa jatkaa toimintaa ja miten paljon hän haluaa saavuttaa tavoitteensa (Dörnyei 2001: 8).

Oppimismotivaatio puolestaan viittaa oppijoiden kokemiin merkityksellisyyden, pystyvyyden ja toimijuuden tunteisiin oppimista kohtaan (Salmela-Aro 2018: 9). Siinä tiedostettu ja tiedostamaton toiminta suuntautuu oppimiseen. Oppimismotivaatio tarkoittaa siis halua

kehittyä ja oppia uutta – oppimisen aikana motivaatio on itse oppimisessa ja tiedon rakentamisessa. Oppimismotivaatiota pidetään usein yhtenä kielen oppimisen perusedellytyksistä, sillä ilman oppijan kokemaa oppimismotivaatiota oppiminen on useimmissa tapauksissa hyvin hankalaa. Oppimismotivaatioon vaikuttavat niin yksilölliset, sosiaaliset kuin rakenteellisetkin tekijät. Yksilöllisiä tekijöitä ovat muun muassa oppijoiden minäpystyvyys, tavoitteet ja asenteet suomen kieltä kohtaan. Sosiaalisia tekijöitä ovat opettaja, ryhmä, johon oppija kuuluu sekä suomalainen yhteiskunta. Rakenteellisia tekijöitä ovat puolestaan opetuksen menetelmät ja mahdollisuudet käyttää kieltä. Oppimismotivaation säilyttämisen kannalta oppijoiden on siis tärkeää muun muassa muodostaa selkeitä ja tavoitettavissa olevia tavoitteita ja toimia muiden yhteisössä toimivien henkilöiden kanssa. (Salmela-Aro 2018: 9.)

Opiskelun parissa tapahtuvat onnistumiset edistävät oppijoiden kokemaa motivaatiota oppimista kohtaan, kun taas epäonnistumisen kokemukset heikentävät oppijoiden uskoa omaan kykyihinsä, jolloin ne voivat samalla vähentää oppijoiden motivaatiota (Järvenoja–Kurki–Järvelä 2018: 142). Kuten aiemmin on jo käynyt ilmi, motivaatio rakentuu monien eri tekijöiden summana. Oppimismotivaatio ei ole muuttumaton piirre, vaan se muovautuu yksilön mielensisäisen sekä ulkopuolisen ympäristön ja tekijöiden vaikutuksessa. Oppimismotivaation suunta voi muuttua jopa kesken oppimisprosessin. Motivaatio voi laantua, jos opiskeltavat asiat tuntuvat oppijasta liian haastavilta tai jos aikaa asioiden opiskelemiseen on liian vähän. Toisaalta oppijan motivaatio voi myös syntyä opiskelun aikana tai se voi kasvaa opiskeltavaa asiaa kohtaan. (Järvenoja–Kurki–Järvelä 2018: 143.) Olen kiinnostunut selvittämään, millaisia onnistumisen ja epäonnistumisen kokemuksia suomenoppijoilla on ollut tähänastisen oppimistaipaleen aikana.

Aikuisten oppijoiden oppimismotivaatio eroaa monin tavoin lasten ja nuorten motivaatiosta. Aikuiskasvatuksen teorioissa korostuu oppijoiden itseohjautuvuuden ja tavoitteellisuuden lisäksi aiempien kokemusten merkitys. Monesti aikuisilla oppijoilla on selkeä syy kielen oppimiselle, mikä voi lisätä merkittävästi oppimismotivaatiota. Oppimismotivaatio voi kuitenkin kärsiä esimerkiksi aikuisuuden tuoman ajankäytön haasteiden tai työ- ja perhevelvoitteiden myötä. Tutkimuksissa on huomattu, että aikuisten oppijoiden motivaatio on usein alkuun ulkoisesti ohjautunutta. Se voi kuitenkin kehittyä oppimisen edetessä sisäisemmin ohjautuneeksi. (Ushioda: 2011.) Usein aikuiset oppijat opiskelevat suomen kieltä työn, kotoutumisen tai sosiaalisten suhteiden tähden.

Toisen kielen oppimisen motivaatiota on tutkittu laajasti. Varhaisista toisen kielen oppimisen motivaatioon liittyvistä teorioista keskeisenä pidetään Gardnerin (1985) sosio-psykologista mallia. Mallissa erotetaan integratiivinen ja instrumentaalinen motivaatio. Integratiivisella motivaatiolla viitataan haluun samaistua kohdekielen puhujayhteisöön, kun taas instrumentaalinen motivaatio liittyy kielen oppimisen välineellisiin hyötyihin. (Gardner 1985.) Uudempien toisen kielen oppimiseen motivaation liittyvien tutkimusten joukkoon lukeutuu puolestaan Dörnyein (2009) L2 Motivational Self System -malli, joka tarkastelee motivaatiota yksilön tulevaisuuteen suuntautuvien minäkäsitysten kautta. Hyödynnän Dörnyein mallia omassa tutkimuksessani ja esittelen mallia perusteellisemmin alaluvussa 2.2.3. Näissä toisen kielen oppimisen motivaatiota käsittelevissä teorioissa motivaatiota tarkastellaan kokonaisvaltaisena ilmiönä, ilman erottelua oppimismotivaation ja opiskelumotivaation välillä. Oppimismotivaatio eroaa opiskelumotivaatiosta siinä, että oppimismotivaation aikana oppiminen koetaan itsessään arvokkaaksi, kun taas opiskelumotivaatiossa motivaatio on opiskeluun liittyvien tehtävien suorittamisessa. Oppimismotivaatio nähdään usein sisäisenä motivaationa, kun taas opiskelumotivaatio koskee usein ulkoista motivaatiota. (Deci–Ryan 2000.)

Suomi toisena kielenä -tutkimuksessa on hyödynnetty erilaisia asenteisiin ja motivaatioon liittyviä mittareita. Mittarit kuuluvat yleensä seuraaviin kategorioihin: integroituvuus, asenteet oppimistilannetta kohtaan tai motivaatio. Integroituvuuden mittareilla mitataan esimerkiksi asenteita toista kieliryhmää tai muita kieliä kohtaan, kun taas oppimistilanteeseen liittyviä asenteita koskevat indeksit sisältävät tyypillisesti kurssin tai opettajan arviointeja. Motivaation mittarit puolestaan viittaavat motivoituneen yksilön eri ominaisuuksiin, kuten esimerkiksi kielen oppimiseen käytettyyn vaivaan ja haluun oppia kieltä. (Gardner 1990: 499.) Aion tässä tutkielmassa tutkia viimeksi mainittua.

Kuten olen tässä luvussa kuvannut, oppimismotivaation tutkimuksella on pitkät perinteet toisen kielen oppimisen kentällä. Tämän tutkielman kannalta tärkeitä oppimismotivaation teorioita ovat odotusarvoteoria (Eccles–Wigfield 2000), itsemääräämisteoriat (Deci–Ryan 2000) sekä jo aiemmin mainittu L2 Motivational Self System -malli (Dörnyei, 2009). Esittelen seuraavissa alaluvuissa teorioita tarkemmin.

2.2.1 Odotusarvoteoria

Odotusarvoteoria (Expectancy-Value Theory) on erityisesti Jacquelynne Ecclesin ja Allan Wigfieldin kehittämä teoria, joka pyrkii kuvaamaan oppijoiden kokemaa motivaatiota

erilaisissa oppimistilanteissa. Teoriassa määritellään, että oppijoiden usko omaan kykyihinsä ja odotukset menestyksestä oppimistehtävissä sekä oppijoiden kokema arvostus näitä asioita kohtaan ovat koulusuoriutumisen kannalta merkityksellisiä. Odotusarvoteorian mukaan oppimismotivaatioon vaikuttaa sekä oppijan odotukset tehtävässä onnistumisesta että tehtävän koetusta arvosta. Odotuksilla tehtävää kohtaan tarkoitetaan yksilön uskomuksia omasta kyvykkyydestä ja todennäköisyydestä onnistua tehtävän suorittamisessa. Nämä uskomukset liittyvät yksilön minäpystyvyyteen ja aiempiin suoriutumiskokemuksiin. Vahvempi käsitys omasta osaamisesta lisää todennäköisyyttä sitoutua ja panostaa tehtävään. Toisaalta heikot odotukset omasta osaamisesta voivat johtaa tehtävän välttämiseen tai vähäiseen yrittämiseen. (Eccles–Wigfield 2000).

Ecclesin ja Wigfieldin teoriassa tehtävän arvo jaetaan useisiin osa-alueisiin, joita ovat kiinnostusarvo, tärkeysarvo, hyötyarvo ja kustannukset. Ensimmäinen tehtävään liittyvä arvo on kiinnostusarvo, jolla viitataan siihen, missä määrin oppimistehtävän tekeminen on oppijasta kiinnostavaa ja kuinka paljon oppija pitää siitä. Toinen arvo on tärkeys, jolla viitataan siihen, millaisia käsityksiä oppilaalla on omista kyvyistään oppimistehtävässä suoriutumisesta ja miten tärkeää oppilaan kokemien käsitysten merkitys on oppilaan identiteetin kannalta. Kolmas tekijä on hyötyarvo, jolla kuvataan sitä, missä määrin oppilas kokee tehtävän tekemisen hyödyttävän tulevaisuudessa joko lyhyen tai pitkän aikavälin suunnitelmien toteutumisessa. Edellä mainitut osa-alueet kuvaavat myönteistä arvoa ja merkitystä, jotka liittyvät tiettyyn tehtävään. Neljäs tekijä on kustannukset, joilla tarkoitetaan haittoja eli sitä, miten paljon oppilaan keskittyminen oppimistehtävään vie aikaa muilta oppilaalle tärkeiltä tehtäviltä. (Eccles–Wigfield 2000; Nurmi 2013; Viljaranta–Tuominen 2018.)

Edellä mainituista arvoista kiinnostusta on tutkittu oppimiseen vaikuttavana tekijänä muissakin yhteyksissä; kiinnostustutkimus on jopa oma tutkimusalansa. Puhuttaessa arkikielessä kiinnostuksesta, sillä viitataan useimmiten yksilön sisäiseen tekijään, mikä näkyy esimerkiksi harrastusvalinnassa. Tieteelliseltä kannalta katsottuna kiinnostusta pidetään sisäisenä motivaatiotekijänä. Kiinnostustutkimuksen mukaan kiinnostus on alati kehittyvää ja siihen on mahdollista vaikuttaa. Kiinnostus jaetaan kiinnostukseen liittyvässä tutkimuksessa ja teoriassa yleensä kahteen osaan: tilannekiinnostukseen ja henkilökohtaiseen kiinnostukseen (Hidi 1990)

Tilannekiinnostus on tunneperäistä – kiinnostus jotain asiaa kohtaan syntyy nopeasti, mutta myös lopahtaa helposti. Tilannekiinnostus voi kuitenkin kehittyä henkilökohtaiseksi kiinnostukseksi. Henkilökohtainen kiinnostus saa ihmisen hakeutumaan vapaaehtoisesti ja jatkuvasti kiinnostuksen kohteen ääreen. (Juuti–Lavonen 2018: 199). Kiinnostus opiskeltavaa asiaa kohtaan auttaa opiskeluun sitoutumisessa ja motivoitumisessa – kiinnostavan asian oppii helpommin (Juuti–Lavonen 2018: 197). Kiinnostus opiskeltavaa asiaa kohtaan vahvistaa opiskeluun sitoutumista, mikä johtaa monissa tapauksissa onnistumisen kokemuksiin. Onnistumisen tunteet voivat ratkaisevasti edistää oppijoiden kiinnostuksen syntymistä ja ylläpitämistä ja sitä kautta muovata positiivisen taitojen ja kiinnostuksen välistä kumuloituvaa kehityspolkua (Viljaranta–Tuominen 2018: 107–108; Eccles–Wigfield 2000).

Kiinnostuksen lisäksi myös oppiaineessa koetut tärkeyden ja hyödyllisyyden tunteet ovat yhteydessä koulusuoriutumiseen. Oppiaineen koettu tärkeys ja hyödyllisyys näyttäytyy erityisesti koetuloksia tarkastellessa. Oppijan kokiessa oppiaineen tai työn alla oleva tehtävä tärkeäksi tai hyödylliseksi, hän panostaa sen työstämiseen, mikä voi edelleen näyttäytyä esimerkiksi parempina oppimistuloksina. (Viljaranta–Tuominen 2018: 108; Eccles–Wigfield 2000.) Tärkeysarvo on mahdollista jakaa kahteen ulottuvuuteen ja hyötyarvo ainakin neljään eri ulottuvuuteen.

Tärkeysarvon ulottuvuudet ovat suoriutumiseen ja saavutuksiin liittyvä tärkeysarvo sekä henkilökohtainen tärkeysarvo. Suoriutumiseen ja saavutuksiin liittyvällä arvolla viitataan siihen, missä määrin tietylle yksilölle on tärkeää menestyminen sekä hyvät arvosanat tietyssä oppiaineessa. Henkilökohtaisella tärkeysarvolla viitataan siihen, kuinka tärkeää ja merkityksellistä tietylle yksilölle on jokin oppiaine ja siihen liittyvät asiasällöt. (Viljaranta–Tuominen 2018: 110–112; Eccles–Wigfield 2000.)

Hyötyarvon ulottuvuudet liittyvät arkielämään, kouluun ja opiskeluun, tulevaan työhön ja jatko-opintoihin sekä sosiaaliseen elämään. Arkielämään liittyvällä hyötyarvolla viitataan siihen, miten hyödyllinen oppiaineen oppiminen on arjessa ja vapaa-ajalla. Kouluun ja opiskeluun liittyvällä arvolla viitataan siihen, missä määrin oppiaineen osaaminen on hyödyllistä koulussa ollessa tai opiskellessa. Tulevaan työhön ja jatko-opintoihin liittyvällä hyötyarvolla viitataan siihen, miten hyödyllistä oppiaineen osaaminen on tulevaisuudessa. Sosiaaliseen elämään liittyvällä arvolla viitataan siihen, miten oppiaineen osaaminen vaikuttaa hyödyllisesti sosiaaliseen elämään, esimerkiksi kanssakäymiseen koulutovereiden kanssa. (Viljaranta–Tuominen 2018: 110–112; Eccles–Wigfield 2000.)

Edellä mainittujen arvojen lisäksi neljäntenä osa-alueena on kustannukset. Kustannukset jaetaan kolmeen osa-alueeseen: mahdollisuuksiin, emotionaalisiin kustannuksiin ja vaadittuun vaivannäköön. Mahdollisuuksilla viitataan siihen, millaisista mahdollisuuksista oppijan tulee luopua oppiaineen oppimisen kustannuksella. Emotionaaliset kustannukset viittaavat siihen, millaisia negatiivisesti latautuneita emootioita oppija kokee oppiaineen opiskelun aikana. Vaadittu vaivannäkö liittyy siihen, miten paljon oppija käyttää esimerkiksi aikaa, vaivaa ja energiaa oppiaineen opiskeluun. (Viljaranta–Tuominen 2018: 110–112; Eccles–Wigfield 2000.)

Teoria korostaa motivaation kehityksellistä ja sosiaalista luonnetta. Odotukset ja arvostukset muotoutuvat vuorovaikutuksessa ympäristön ja yhteisön kanssa. Esimerkiksi opettajat, vertaisryhmät sekä kulttuuriset normit vaikuttavat yksilöiden uskomuksien ja arvojen kehittymiseen. Teoria auttaa ymmärtämään, miksi yksilöt valitsevat tiettyjä tehtäviä, kuinka paljon he panostavat niihin ja millaisia suoriutumiserot voivat olla. Motivaatio ei perustu pelkästään yksilön kykyihin tai hänen kokemaansa kiinnostukseen tehtävää kohtaan, vaan kykyjen ja kiinnostuksen dynaamiseen vuorovaikutukseen yksilön uskomusten ja ympäristön kanssa. (Eccles–Wigfield 2000.)

Muiden oppiaineiden tutkimuksissa Ecclesin ja Wigfieldin odotusarvoteoriaa on hyödynnetty paljon, mutta suomi toisena kielenä -tutkimusalalla odotusarvoteoriaa ei ole juurikaan hyödynnetty. On myös olemassa jonkin verran kansainvälisiä toisen kielen oppimiseen liittyviä tutkimuksia, joiden keskiössä odotusarvoteoria on. Tällainen on esimerkiksi Qi Wangin ja Mengchen Xuen (2022) tutkimus, joka tarkastelee odotusarvoteorian soveltuvuutta toisen kielen oppimiseen ja korostaa motivaation keskeistä roolia oppimisprosessissa. Tutkimuksen mukaan oppijoiden odotuksien ja oppimiseen liitetyt arvot vaikuttavat merkittäväällä tavalla oppijoiden sitoutumiseen sekä heidän oppimistuloksiinsa. Tutkimusartikkelissa mainitaan, että motivaation merkitys korostuu erityisesti toisen kielen oppimisessa, sillä oppiminen on usein pitkäkestoinen prosessi ja se vaatii jatkuvaa ponnistelua. (Wang–Xue 2022.) Täytän S2-tutkimuksessa olevaa tutkimusaukkoa soveltaessani odotusarvoteoriaa tähän tutkimukseen.

2.2.2 Itsemääräämisteoria

Itsemääräämisteoria (Self-Determination Theory) on Edward Decin ja Richard Ryann kehittämä teoria (2000: 68–70), jonka lähtökohtana on ajatus ihmisestä motivoituvana, luonnostaan aktiivisena ja itseään ohjaavana toimijana. Teoria keskittyy niiden vaikuttimien

kuvaamiseen, jotka ovat motivaation perustana. Teoriassa keskeisenä oletuksena on, että ihmisen motivaation laatu on vähintään yhtä tärkeää kuin sen määrä. Deci ja Ryan käyttävät teoriassaan sisäisen motivaation ja ulkoisen motivaation käsitteitä. Sisäinen motivaatio tarkoittaa sitä, että oppilas on kiinnostunut tekemään jotain asiaa, koska se on oppilaan mielestä kiinnostavaa tai palkitsevaa. Ulkoinen motivaatio tarkoittaa sitä, että oppilas on kiinnostunut jonkin asian tekemisestä, koska muut henkilöt haluavat sitä tai koska ulkoinen ympäristö tai ulkoiset palkinnot säätelevät oppilaan toimintaa. Sisäinen motivaatio sekä sellainen ulkoinen motivaatio, joka on henkilön itsensä hyväksymää ja sisäistämää, kuuluu autonomiseen motivaatioon. Kontrolloituun motivaatioon kuuluu puolestaan sellainen ulkoinen motivaatio, joka perustuu ulkoisiin paineisiin tai sisäistettyihin velvollisuudentunteisiin. Teoriassa korostetaan, että autonominen motivaatio liittyy parempaan oppimiseen ja sitoutumiseen tehtävää kohtaan. (Deci–Ryan 2000: 72–73).

Itsemääräämisteoriassa korostetaan yhtenä näkökulmana sitä, että tiettyjen perustarpeiden tulee täytyä, jotta oppilaan hyvinvointi ja optimaalinen toiminta oppimisympäristöissä on mahdollista (Deci–Ryan 2000; Nurmi 2013: 550). Itsemääräämisteoria jaetaan kolmeen ulottuvuuteen, jotka liittyvät ihmisen psykologisiin perustarpeisiin. Nämä perustarpeet ovat tarve kokea yhteenkuuluvuutta, tarve kokea autonomiaa ja tarve kokea pystyvyyttä. (Deci–Ryan 2000: 68). Yhteenkuuluvuus tarkoittaa kokemusta merkityksellisistä ja hyväksyvistä ihmissuhteista. Autonomian kokemus liittyy siihen, että kykenee voivansa vaikuttaa omaan toimintaansa ja toimimaan vapaaehtoisesti. Pystyvyyden tarve viittaa henkilön omiin kykyihin ja tehokkuuteen ympäristön asettamissa haasteissa. (Deci–Ryan 2000.)

Itsemääräämisteoriassa korostetaan ikätovereiden antamaa tukea, joka edistää oppijan tarvetta kuulua joukkoon. Kun oppija tuntee kuuluvansa joukkoon, oppijan kokemat stressin tunteet mahdollisesti vähenevät ja opetukseen keskittyminen helpottuu tilanteissa, joissa oppiminen tuntuu oppijasta haastavalta. (Kiuru 2018: 125.) Myös autonomiaa tukeva oppimisympäristö edistää syvempää oppimista ja sisäistä motivaatiota. Vastaavasti ulkoiseen ohjaukseen perustuvat ympäristöt voivat heikentää motivaation laatua. (Deci–Ryan 2000.)

Itsemääräämisteorian mukaan ihminen kokee tyytyväisyyttä ja motivoituu, kun hän saa itse vaikuttaa omaan elämäänsä ja tehdä itsenäisesti päätöksiä. Itselleen mielekkään sisällön valitseminen ja tavoitteiden sekä päämäärien tavoittelemine on teorian mukaan tärkeää, jotta yksilö voi hyvin. Deci ja Ryan (2000: 68–70) korostavat, että autonomialla ei tarkoiteta

riippumattomuutta muista ihmisistä. Autonomialla viitataan psykologiseen vapauteen ja itseohjautuvuuteen.

Myös pystyvyyden tunne on itsemääräämisteorian mukaan merkittävässä asemassa yksilön motivoitumisen näkökulmasta. Se on perustarve, jolla viitataan siihen, että yksilö tuntee olevansa osaava ja pätevä ympäristön haasteissa. Pystyvyyden tunteeseen vaikuttavat yksilön aiemmat kokemukset ja ympäristöstä saatu palaute. Kun yksilö kokee pystyvyyttä ja osaamista, hän motivoituu ja sitoutuu jatkamaan toimintaansa. (Deci–Ryan 2000: 72–73.) Useimmiten motivaation kannalta on aidon pätevyuden sijaan tärkeämpää se, että oppija tuntee olevansa pätevä. Oppimiskontekstissa pätevyuden tunne vahvistuu oppijan saadessa sopivasti haastavia tehtäviä ja oppimista tukevaa palautetta. Motivaatio mielenkiintoistakin tehtävää kohtaan laskee helposti, jos yksilö ei koe itseään päteväksi.

Odotusarvoteorian tavoin itsemääräämisteoriam on hyödynnetty jonkin verran kansainvälisissä toisen kielen oppimisen -tutkimuksissa, muttei kotimaisissa tutkimuksissa.

Itsemääräämisteoriam käytetään paljon yleisessä kasvatustieteessä, oppimismotivaation tutkimuksessa sekä eri oppiaineissa kuten matematiikassa. Täytän S2-tutkimuksessa olevaa tutkimusaukkoa soveltaessani itsemääräämisteoriam tähän tutkimukseen.

2.2.3 L2 Motivational Self System -malli

L2 Motivational Self System -malli, jatkossa L2MSS-malli, on Zoltán Dörnyein kehittämä teoria toisen kielen oppimisen motivaatiosta. L2MSS-mallissa yhdistyy itse psykologian ja motivaatiopsykologian näkökulmia – mallin keskiössä on yksilön identiteetti ja yksilön tavoitteet oppimisen aikana. Mallin mukaan keskeistä on kielenoppijan näkemys omasta tulevaisuuden kieliminästään, kun tutkitaan kielenoppimiseen liittyvää motivaatiota. L2MSS-mallissa on kolme pääulottuvuutta, joita ovat ihannekieliminä (eng. *ideal L2 self*), velvollisuuskieliminä (eng. *ought-to L2 self*) ja oppimiskokemus (eng. *learning experience*). (Dörnyei 2009: 29.) Hyödynnän tässä motivaatioteoriassa käytettyjä käsitteitä omassa tutkimuksessani. Esittelen tarkemmin motivaatiomallin soveltamista luvussa 3 ja analysoin sitä luvussa 4.

Kielenoppijan ihannekieliminä, tarkoittaa oppijan kuvaa siitä, millainen L2-kielenkäyttäjä hän haluaisi olla. Kielenoppijan todellinen minä ja ihannekieliminä eroavat toisistaan sillä, että ihannekieliminä on oppijan haave, kun taas todellinen minä on ajankohtainen ja realistinen kokonaiskuva oppijasta kielen osaajana. Ihannekieliminä-ajatus motivoi oppijaa menemään

kohti ihannekieliminuutta ja kaventamaan todellisen minän ja ihannekieliminän välistä kuilua. (Dörnyei 2009: 29.) Ajatuksena on, että oppija motivoituu oppimisesta päästessään lähemmäs ihannekieliminuutta.

Kielenoppijan velvollisuuskieliminä, tarkoittaa oppijan kuvaa siitä, millainen kielenoppija hänen pitäisi olla. Velvollisuuskieliminään vaikuttaa useimmiten ulkopuolisten henkilöiden odotukset, velvoitteet ja vastuun kantamiseen liittyvät tunteet. Oppijan motivaatio ei siis synny pelkästään henkilökohtaisista lähtökohdista käsin. Kielenoppijan motivaatio liittyy silloin odotusten täyttämiseen ja mahdollisten negatiivisten tulosten välttämiseen. (Dörnyei 2009: 29.) Tämän osan avulla kielenoppija siis motivoituu esimerkiksi välttämään epäonnistumisia tai kritiikkiä.

Kolmas pääulottuvuus on oppimiskokemus. Kielen oppimiskokemukseen liittyy muun muassa oppimisympäristö, opettaja, varsinainen opetus, vertaisryhmän vaikutus ja yksilön onnistumisen kokemukset. (Dörnyei 2009: 29.) Oppimiskokemus on yksilön kokema, henkilökohtainen, prosessi, joka voi syntyä opiskelun, työn tai arjen tilanteissa. Tämä ulottuvuus muuttaa kielenoppijan motivaatiota kielenoppimisen aikana vaikuttamatta kielenoppijan omakuvaan.

L2MSS-mallin ideana on, että motivaatio toisen kielen oppimiseen voidaan nähdä psykologisena haluna ja identiteettinä. Ihannekieliminän ja velvollisuuskieliminän ulottuvuudet vaikuttavat keskeisesti yksilön omaan kokemukseen itsestään kielenoppijana. Aiemmissa tutkimuksissa on käynyt ilmi, että edellä mainitut ulottuvuudet ovat läheisesti yhteydessä toisiinsa, ja ne yhdessä kuvaavat selkeästi oppijan motivaatiota kielenoppimista kohtaan (Dörnyei 2009: 31).

Kielenoppijan ihannekieliminään vaikuttaa: haluttu tuleva minäkuva, ihannekieliminän yksityiskohtaisuus ja elävyys, ihannekieliminän sopusointuisuus kielenoppijan perheen, ikätovereiden ja muiden sosiaalisen ympäristön elementtien odotusten kanssa sekä ihannekieliminän aktivoituminen oppijan nykyisessä työminäkäsityksessä. Näiden lisäksi ihannekieliminäkäsitykseen liittyy tehokkaita strategioita, jotka ohjaavat kielenoppijaa kohti tavoitteita sekä tieto kielteisistä seurauksista, jotka syntyvät, jos kielenoppija ei saavuta haluttua lopputilaa, joka lähentelee ihannekieliminää. Ensimmäiset neljä kohtaa koskevat itseen keskittyvää lähestymistapaa, kun taas kaksi viimeistä kohtaa liittyvät yleisempiin motivaatio- ja opetusstrategioihin. (Dörnyei 2009: 32.)

Kuten johdannossa esittelemäni Ivaska tutkimuksineen (2017) myös Evita Reinikainen on omassa sivuainetutkimuksessaan (2020) soveltanut L2 Motivational Self System -malliin pohjautuvaa kyselylomaketta selvittäessään suomenoppijoiden motivaatiota suomen kielen opiskeluun suomen kielen jatkokursseilla. Reinikaisen aineisto koostuu kyselystä, jossa on 33 suljettua väittämää ja viisi avokysymystä. Kyselyyn vastasi yhdeksäntoista opiskelijaa. Tutkimustulosten mukaan jatkokurssien I–III suomenoppijat ovat motivoituneita opiskelemaan suomea, eikä kurssiasteiden välillä ole merkittäviä eroja. Tutkimustuloksista käy ilmi, että jopa 89 % Reinikaisen tutkimukseen osallistuneista suomenoppijoista kokee suomen kielen opiskelun tärkeänä ja hyödyllisenä, vaikka suomen kielen opiskelu nähdään myös vaikeana. Tuloksissa mainitaan myös sekä sisäisen että ulkoisen motivaation vaikuttavan suomenoppijoihin. (Reinikainen 2020.) Viittaan analyysissäni Reinikaisen tutkimukseen ja sen tuloksiin, koska se on sekä laajuudeltaan että sisällöltään hyvin samankaltainen oman tutkimukseni kanssa.

3 Tutkimusaineisto ja -menetelmät

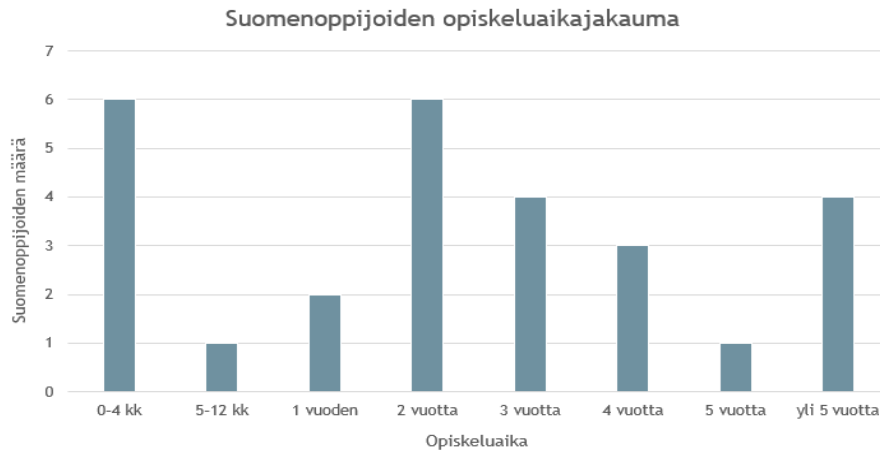
3.1 Informantit

Tämän tutkielman aineisto on kerätty kyselyn avulla. Olen käyttänyt vastausten keräämiseen kahta kieliversiota, suomenkielistä versiota (liite 1) ja englanninkielistä versiota (liite 2), jotka ovat keskenään identtiset. Näiden kahden eri kieliversion käyttö on mahdollistanut sen, että suomenoppijat ovat voineet vastata kyselyyn itselleen luontevammalla kielellä. Aineisto on kerätty Varsinais-Suomessa sijaitsevien opinahjojen opiskelijoilta talvella 2026.

Tutkimuksessa on noudatettu eettisiä periaatteita, ja olen saanut tarvittavat suostumukset tutkimuksen toteuttamiseen. Kyselyä on jaettu sähköisesti kurssien Moodle-alueilla. Kyselyyn osallistuminen on ollut vapaaehtoista ja jokainen kyselyyn vastannut suomenoppija on antanut luvan käyttää omia vastauksiaan tässä tutkielmassa. Kyselyyn osallistuneiden henkilöiden yksityisyys on turvattu, eikä vastaajia voi tunnistaa aineistosta. Tutkimusaineistoa käsitellään luottamuksellisesti, ja sitä käytetään ainoastaan tähän tutkimukseen.

Tutkimuksen informanteiksi valittiin aikuisia kielenoppijoita, sillä alaikäisten tutkimiseen liittyy erityisiä eettisiä ja käytännöllisiä haasteita. Lisäksi aikuiset muodostavat tutkimuksen kannalta relevantin ryhmän, koska he muuttavat maahan ja tarvitsevat kohdekielen taitoa arjessa ja yhteiskuntaan integroitumisessa. Informantit koostuvat niistä kielenoppijoista, joille kysely jaettiin ja jotka halusivat osallistua tutkimukseen. Otos perustuu vapaaehtoiseen osallistumiseen. Osallistujien kielitaidon tasoa ei rajattu etukäteen; kysely kohdennettiin kuitenkin ensisijaisesti alkeisvaiheen oppijoille, mikä tukee tutkimuksen keskittymistä motivaation varhaisvaiheisiin.

Tämän tutkielman tutkimusjoukko koostuu yhteensä 27 suomenoppijasta. Suomenoppijat ovat iältään 18–57-vuotiaita ja heidän mediaani-ikänsä on 31 vuotta. Suomenoppijoiden taustoissa on vaihtelua: suomenoppijoista seitsemän on tutkinto-opiskelijoita, kymmenen on tohtoriopiskelijoita, kaksi on erillisopiskelijoita, kolme on vaihto-opiskelijoita ja viisi on tutkijoita. Suomenoppijat ovat myös opiskelleet suomen kieltä toisiinsa verrattuna hyvin erilaisia aikoja, kuten kuvio 1 havainnollistaa. Kuusi suomenoppijaa on opiskellut suomea 0–4 kuukautta. Yksi suomenoppija on opiskellut suomea 5–12 kuukautta ja kaksi suomenoppijaa 1 vuoden. Kuusi suomenoppijaa on opiskellut suomea 2 vuotta, neljä suomenoppijaa 3 vuotta ja kolme suomenoppijaa 4 vuotta. Yksi suomenoppija on opiskellut suomea 5 vuotta ja neljä suomenoppijaa yli 5 vuotta.

Kuvio 1. Suomenoppijoiden opiskeluaikajakauma.

Suomenoppijat ilmoittivat ensikielikseen yhteensä 17 eri kieltä. Keskenään samaa ensikieltä käyttäviä oli korkeintaan 4. Muutamaa yksittäistä suomenoppijaa lukuun ottamatta, kaikki suomenoppijat ovat aloittaneet suomen kielen opiskelun vasta aikuisiällä. Suomenoppijat ovat suomalaisen yliopiston lisäksi opiskelleet verkkosivustossa tai sovelluksella esim. Duolingo (N= 14), yksittäisillä kursseilla esim. verkossa tai kansalaisopistossa (N= 8), yliopistossa muualla kuin Suomessa (N= 3), jossain muussa koulussa muualla kuin Suomessa (N= 3) sekä jossain muussa koulussa Suomessa (N= 2). Toisaalta suomen kielen asema suomenoppijoiden arjessa vaihtelee myös. Kuusitoista suomenoppijaa arvioi käyttävänsä suomen kieltä päivittäin alle tunnin verran aikaa. Kahdeksan suomenoppijaa arvioi käyttävänsä päivittäin suomen kieltä yhdestä kahteen tuntiin ja yksi suomenoppija kahdesta kolmeen tuntiin. Yksi suomenoppija arvioi käyttävänsä suomen kieltä päivittäin neljästä viiteen tuntiin, ja yksi suomenoppija arvioi käyttävänsä suomen kieltä päivittäin yli viisi tuntia. Kyselyn avulla ei kuitenkaan selviä, millaista suomen kielen päivittäinen käyttö todella on.

3.2 Kyselyn toteutus ja kysely tutkimusmenetelmänä

Olen tuottanut kyselyn itse, mutta se pohjautuu Edward L. Decin ja Richard M. Ryann (2000) itsemääräämisteoriaan sekä Jacquelynne Ecclesin ja Allan Wigfieldin (2000) odotusarvoteoriaan sekä Zoltan Dörnyein (2009) kehittämään toisen kielen oppimismotivaatiota kuvaavaan L2 Motivational Self System -malliin. Olen esitellyt teorioita ja mallia tarkemmin luvuissa 2.2.1–2.2.3. Olen hyödyntänyt kyselylomakkeen laadinnassa edellä mainittujen teorioiden keskeisiä sisältöjä. Tutkielmani keskittyy suomen kielen oppimismotivaatioon eli kokemuksiin kielestä, oppimisen kiinnostavuudesta ja oppijoiden halusta kehittyä kielenoppijoina. Varsinaiset tutkimuskysymysten kannalta keskeiset osiot on

laadittu teorialuvussa esiteltyjen motivaatioteorioiden pohjalta. Näin ollen valmiita kyselylomakkeita ei ole hyödynnetty, vaan mittari rakennettiin tätä tutkimusta varten. Kysymyksiä ei ole ryhmitelty suoraan teorioiden mukaisiin osa-alueisiin, sillä esimerkiksi kiinnostus liittyy useisiin teoreettisiin näkökulmiin. Tarkastelen eri teorioiden näkökulmia rinnakkain, eikä niitä erotella toisistaan kyselylomakkeessa.

Odotusarvoteorian näkökulmasta suoriutumiseen vaikuttavat odotukset onnistumisesta sekä tehtävään liitetyt arvot ja kustannuksen. Tämän tutkielman puitteissa tehtävänä pidetään yleisesti suomen kielen oppimista, ja kyselyssä kartoitetaan oppijoiden siihen liittyviä kokemuksia. Olen tutkinut odotusarvoteoriassa esiteltyjä arvoja väittämien avulla.

Kustannuksiin liittyviä vastauksia olen kerännyt avoimen kysymyksen avulla.

Itsemääräämisteorian osalta tarkastellaan oppijoiden kokemuksia autonomian, pystyvyyden ja yhteenkuuluvuuden tarpeiden täyttymisestä. Näiden tutkimisessa olen hyödyntänyt sekä väittämiin että avoimiin kysymyksiin tulleita vastauksia. Lisäksi olen hyödyntänyt Dörnyein mallia muodostamalla kysymyksiä sen keskeisistä osa-alueista: ihannekieliminästä, velvollisuuskieliminästä ja oppimiskokemuksesta. Olen tutkinut suomenoppijoiden ihannekieliminiä erityisesti väittämiin tulleiden vastausten avulla. Velvollisuuskieliminä- ulottuvuuden ja oppimiskokemus-ulottuvuuden tutkimisessa olen hyödyntänyt väittämien lisäksi avoimia kysymyksiä. Näiden teorioiden perusteella on muodostettu kysymyksiä, joiden perimmäisenä tarkoituksena on tutkia suomenoppijoiden oppimismotivaatiota. Kuvaan kysymyksiä ja niiden ryhmittelyä tarkemmin osana aineiston analyysia.

Kysely koostuu taustatietokysymyksistä, täydennettävästä virkkeestä, 31 väittämästä, kahdesta monivalintakysymyksestä ja viidestä avoimesta kysymyksestä. Väittämät esitellään sattumanvaraisessa järjestyksessä ja ne liittyvät suomenoppijoihin, suomen kielen opiskeluun, oppimisympäristöön ja suomen kielen käyttöön. Väittämien vastausvaihtoehdot ovat viisiportaista Likert-asteikkoa mukaillen: täysin samaa mieltä, melko samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, melko eri mieltä ja täysin eri mieltä. Likert-asteikko on monissa kyselytutkimuksissa käytetty arviointiasteikko, jolla mitataan muun muassa vastaajien mielipiteitä ja asenteita. Avoimiin kysymyksiin saatujen vastausten on tarkoitus täydentää suomenoppijoiden vastauksia ja antaa heille mahdollisuus kertoa omin sanoin suomen kielen oppimiseen liittyvistä tekijöistä. Kiinnitän huomiota esimerkiksi vastauksissa esiintyvien asioiden toistuvuuteen. Annan suomenoppijoiden vastauksista konkreettisia esimerkkejä suorien lainausten avulla.

Kyselytutkimus on yksi yleisimmistä aineistonkeruumenetelmistä. Kyselytutkimuksen hyötynä on muun muassa se, että kyselytutkimus mahdollistaa laajan vastaajajoukon saavuttamisen. Myös suomenoppijoiden kokemusten kartoittaminen on kyselytutkimuksen avulla tehokasta. Kyselylomakkeeseen vastaamista ei ole sidottu mihinkään aikamääreeseen, vaan kyselyyn vastaavat oppijat ovat voineet käyttää vastaamiseen haluamansa määrän aikaa. Kyselyyn vastaamiseen liittyvissä ohjeissa on kuitenkin mainittu, että vastaamiseen kuluu noin 10–15 minuuttia aikaa.

Sähköisesti toteutetun kyselyn etuna on, että se mahdollistaa vastaamisen ajasta ja paikasta riippumatta, mikä voi madaltaa informanttien kynnystä osallistua kyselyyn vastaamiseen. Suomenoppijat ovat saaneet vastata kyselyyn valitsemassaan ympäristössä ja laitteella, mikä on johtanut vastaamistilanteen informaaliuteen. Tämä on voinut vähentää muun muassa sosiaalisia paineita ja siitä johtuvaa stressiä. Suomenoppijat ovat myös voineet tarvittaessa hyödyntää sanakirjoja tai käännöstyökaluja, sillä kyselyssä ei ole oikeita tai väärinä vastauksia. Toisaalta tällaisten apuvälineiden käyttö voi lisätä väärinymmärryksiä ja sitä kautta vaikuttaa vastauksien tarkkuuteen. Tämän vuoksi kyselyn laatimisessa on kiinnitetty huomioita kysymysten selkeyteen ja ymmärrettävyyteen.

Toisaalta kyselytutkimuksen tekemiseen liittyy ongelmiaakin, joiden esille tuominen on tärkeää. Oppijoiden vastaukset riippuvat yksiselitteisesti siitä, millaisista kysymyksistä kyselylomake muodostuu, sillä vastauksia annetaan vain tutkijan esittämiin kysymyksiin. Kyselyn perusteellinen suunnittelu ja hyvä toteutus vaikuttavat aineistosta kerättäviin tuloksiin merkittävästi. (Vanhatalo–Vehkalahti 2020.) Nämä ovat olennaisia asioita varsinkin tämän tutkielman kaltaisessa tutkimuksessa, jossa tutkitaan ihmisten asenteita ja mielipiteitä. Varmistaakseni kyselyn toimivuuden, kysely on jaettu pilottiversiona pienelle ryhmälle, joka on testannut sen ja antanut siitä palautetta. Pilotoinnin avulla on ollut mahdollista selvittää se, onko kyselyn sisältö ollut ymmärrettävä ja että onko kaikki ollut tietoteknisesti kunnossa.

On myös huomioitava, että kyselyyn vastaaminen on ollut vapaaehtoista ja kyselyyn vastaamisen on voinut jättää kesken. On mahdollista, että kaikki henkilöt, joille kysely on jaettu, eivät ole halunneet osallistua kyselyyn vastaamiseen. Koska kyselyyn vastaamatta jättämistä ei ole tarvinnut perustella, ei ole varmuutta siitä, millaisia syitä kyselyyn vastaamatta jättämisen taustalla on. On muun muassa mahdollista, että suomen kielen oppimista kohtaan vähemmän motivoituneet oppijat jättävät vastaamatta kyselyyn. On siis

oleellista tiedostaa vastaamisen keskeytyminen, sillä se voi osaltaan vähentää saatujen vastausten sisällöllistä hajontaa.

Avointen kysymysten sisällyttäminen kyselyyn on usein hedelmällistä, sillä niihin tulleet vastaukset saattavat tuoda esiin sellaisia näkemyksiä, joita tutkija ei ole osannut kysyä tai suunnitella etukäteen (Vanhatalo–Vehkalahti 2020). Toisaalta avoimiin kysymyksiin vastaaminen vie enemmän aikaa verrattuna esimerkiksi skaalakysymyksiin. Tässä tutkielmassa avoimia kysymyksiä on pyritty käyttämään harkiten, niitä on kohdissa, joista saatava lisätieto on merkityksellisintä tutkimustulosten kannalta.

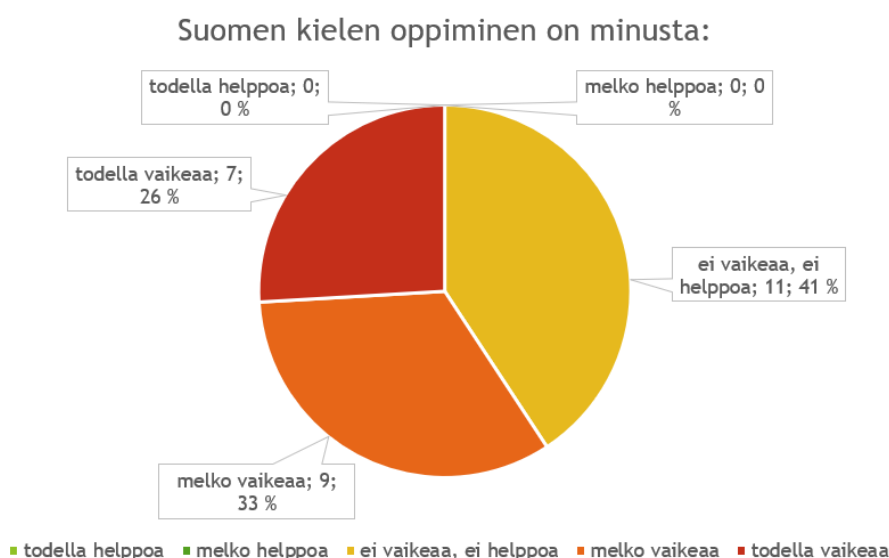
Vaikka kyselytutkimuksen toteuttamiseen liittyy siis sekä hyviä että huonoja puolia, on se tämän tutkielman puitteissa toimivin aineistonkeruumenetelmä. Vastaavanlaista tutkimusta voitaisiin toteuttaa myös haastatteluiden avulla. Haastattelut mahdollistavat laajan ja monipuolisen aineiston, mutta ne edellyttävät hyviä vuorovaikutustaitoja sekä tutkijalta että tutkittavalta. Tutkijan on osattava toimia tutkittavan kanssa sujuvasti niin, että tutkittavan on helppo vastata esitettyihin kysymyksiin. (Vanhatalo–Vehkalahti 2020.) Yksilöhaastattelujen ajankohtien järjestäminen on kuitenkin työlästä ja ryhmähaastattelut voivat vaikuttaa merkittäväällä tavalla yksittäisten suomenoppijoiden vastauksiin. Tämänlaiseen ja tämän laajuiseen tutkimukseen kyselyn käyttö menetelmänä soveltuu kuitenkin paremmin.

4 Tutkimustulosten analyysi

4.1 Suomenoppijoiden kokemukset suomen kielen oppimisesta

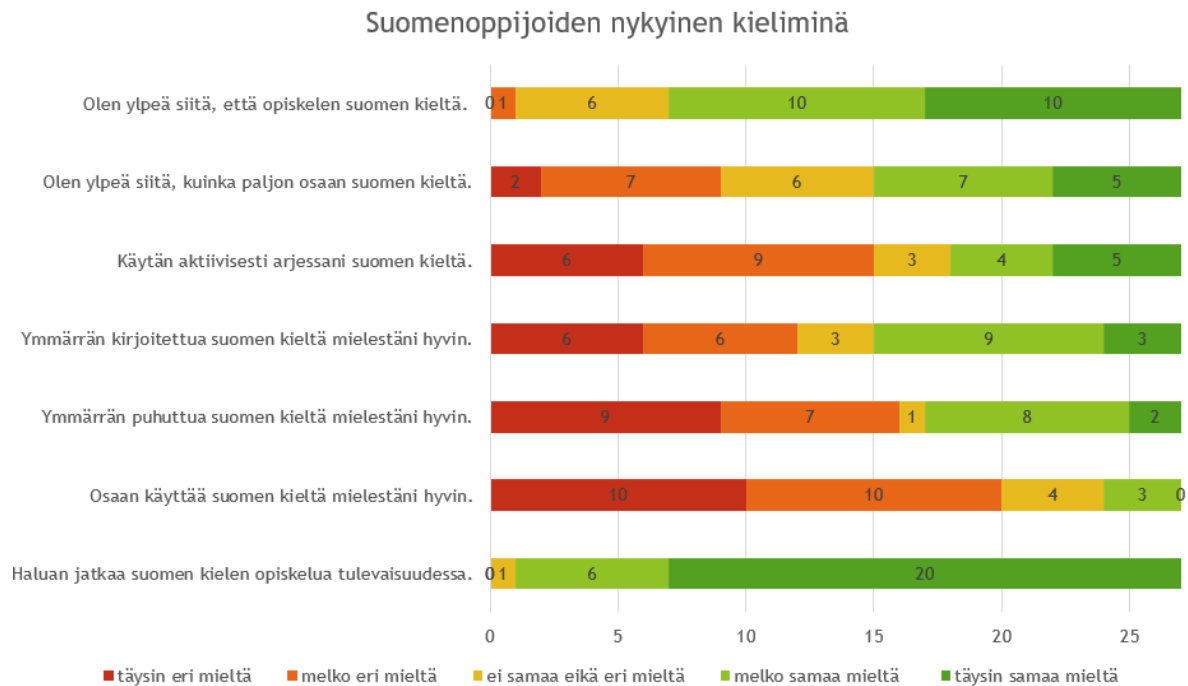
Tutkielmani keskeisin tavoite on selvittää, millaisena suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen ja mikä motivoi aikuisia suomenoppijoita suomen kielen oppimisessa. Tämän lisäksi tutkielmassa selvitetään, mitkä tekijät mahdollisesti vähentävät suomenoppijoiden kokemaa motivaatiota suomen kielen oppimista kohtaan. Näiden tavoitteiden selvittämiseksi olen tehnyt kyselyn, johon saadut vastaukset ovat tämän tutkielman aineistona.

Suomenoppijat ovat täydentäneet kyselyn aluksi ”Suomen kielen oppiminen on minusta:”-lauseen seuraavien vaihtoehtojen avulla: todella vaikeaa; melko vaikeaa; ei vaikeaa, ei helppoa; melko helppoa tai todella helppoa. Kuvio 2 havainnollistaa saatuja vastauksia. 41 prosenttia informanteista (N=11) on täydentänyt lauseen vaihtoehdolla ei vaikeaa / ei helppoa. 33 prosenttia informanteista (N=7) on vastannut melko vaikeaa ja 26 prosenttia informanteista (N=9) on vastannut todella vaikeaa. Kukaan informanteista ei ole täydentänyt lausetta myönteisillä vastausvaihtoehdoilla melko helppoa tai todella helppoa. Kukaan suomenoppijoista ei koe suomen kielen oppimista melko tai todella helpoksi. Tulos on samansuuntainen Reinikaisen (2020) tutkimuksessaan esittämien havaintojen kanssa: jopa 90 prosenttia suomenoppijoista koki suomen kielen opiskelun vaikeaksi. Vaikka tutkimukset tarkastelevat hieman eri ilmiöitä, molemmissa tapauksissa suomen kieli näyttäytyy suomenoppijoille haastavana.

Kuvio 2. Suomen kielen oppiminen on minusta.

Olen aluksi selvittänyt, millaisia kielenoppijoita suomenoppijat ovat olleet kyselyyn vastatessaan. Tämän tutkimiseksi olen kyselyssä esittänyt seitsemän väittämää. Väittämät liittyvät siihen, miten suomenoppijat suhtautuvat nykyiseen suomen kielen osaamiseensa. Olen koonnut suomenoppijoiden suhtautumisen väittämässä esitettyihin asioihin kuvioon 3.

Kuvio 3. Suomenoppijoiden nykyinen kieliminä.

”Olen ylpeä siitä, että opiskelen suomen kieltä” -väittämään suhtautuminen on pääasiassa myönteistä. 10 informanttia on täysin samaa ja 10 melko samaa mieltä. Kuusi informanttia ei ole samaa eikä eri mieltä ja yksi on melko eri mieltä. ”Olen ylpeä siitä, kuinka paljon osaan suomen kieltä” -väittämän kohdalla informanttien suhtautuminen on jakautuneempaa kuin edeltävän väittämän kohdalla. Viisi informanttia on väittämän kanssa täysin samaa mieltä, seitsemän melko samaa mieltä ja kuusi ei ole ottanut kantaa väittämään. Sen sijaan seitsemän informanttia on melko eri ja kaksi täysin eri mieltä. Myös väittämän ”Käytän aktiivisesti arjessani suomen kieltä” kohdalla vastaukset ovat laajasti jakautuneita. Viisi informanttia on täysin samaa ja neljä melko samaa mieltä. Kolme informanttia ei ole samaa eikä eri mieltä, yhdeksän on melko eri ja kuusi täysin eri mieltä.

Väittämät ”Ymmärrän kirjoitettua suomen kieltä mielestäni hyvin” ja ”Ymmärrän puhuttua suomen kieltä mielestäni hyvin” liittyvät suomenoppijoiden kokemukseen vastaushetkellä olevista kielen reseptiivisistä taidoista. Ymmärtämistä pidetään kielen käytön perusmotivaationa (Honkela 2006: 77), ja se tukee kielen tuottamistaitoja, puhumista ja

kirjoittamista. ”Ymmärrän kirjoitettua suomen kieltä mielestäni hyvin” -väittämän kohdalla informanttien suhtautuminen on varsin jakaantunutta. Kolme informanttia on täysin samaa ja yhdeksän melko samaa mieltä. Kolme ei ole samaa eikä eri mieltä, kuusi on melko eri mieltä ja kuusi informanttia on täysin eri mieltä. Suhtautuminen väittämään ”Ymmärrän puhuttua suomen kieltä mielestäni hyvin” on hyvin samanlainen. Kaksi informanttia on täysin samaa ja kahdeksan melko samaa mieltä. Yksi ei ota kantaa, seitsemän on melko eri mieltä ja yhdeksän on täysin eri mieltä.

Viimeiset nykyiseen kieliminään liittyvää väittämää ovat ”Osaan käyttää suomen kieltä mielestäni hyvin” ja ”Haluan jatkaa suomen kielen opiskelua tulevaisuudessa”. Kukaan informanteista ei ole täysin samaa mieltä väittämän ”Osaan käyttää suomen kieltä mielestäni hyvin” ja vain kolme informanttia on väittämästä melko samaa mieltä. Neljä informanttia ei ole samaa eikä eri mieltä, 10 informanttia on melko eri mieltä ja 10 täysin eri mieltä. Suomenoppijoiden suhtautuminen väittämään ”Haluan jatkaa suomen kielen opiskelua tulevaisuudessa” on sen sijaan lähes täysin päinvastaista. 20 informanttia on väittämän kanssa täysin samaa mieltä ja kuusi on melko samaa mieltä. Yksi informantti ei ole samaa eikä eri mieltä eikä kukaan ole suhtautunut väittämään kielteisesti.

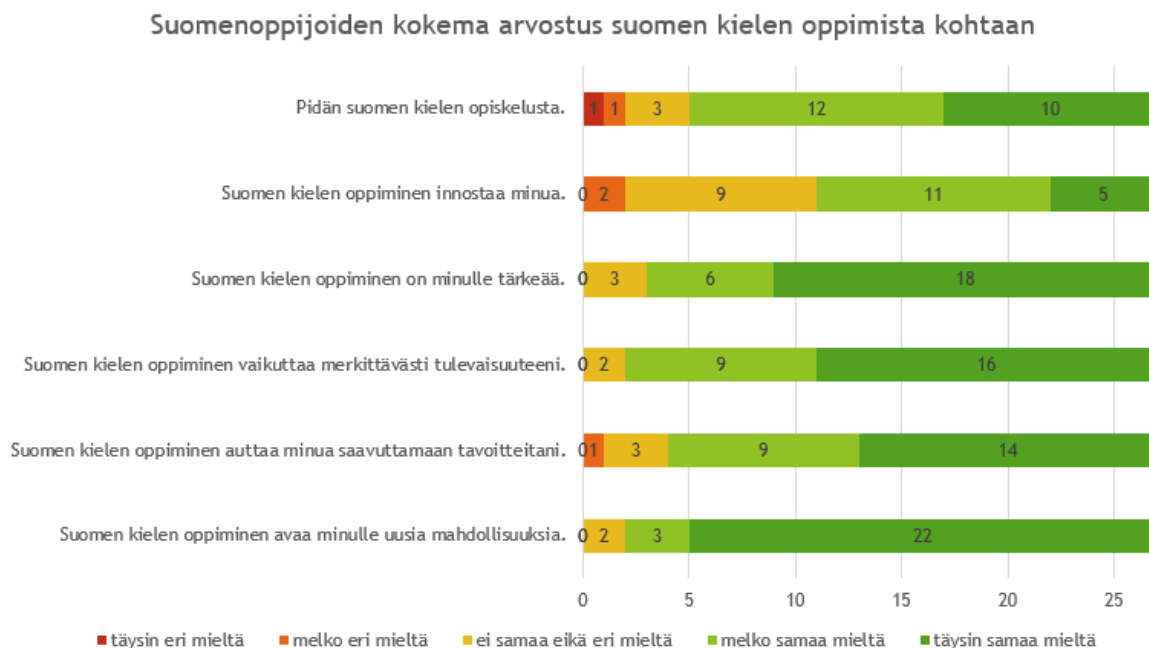
Kuten yllä olen esittänyt, suomenoppijoiden asenteet väittämiä kohtaan vaihtelevat merkittävästi väittämästä riippuen. Suomenoppijoita selkeästi kiinnostaa suomen kielen oppimisen jatkaminen tulevaisuudessa, sillä vastaukset ”Haluan jatkaa suomen kielen opiskelua tulevaisuudessa” -väittämää kohtaan ovat yhtä vastausta lukuun ottamatta myönteisiä; yksi informantti ei ole väittämän kanssa samaa eikä eri mieltä. Valtaosa suomenoppijoista on myös ylpeitä siitä, että he opiskelevat suomea. Vastauksissa on merkittävästi suurempaa vaihtelua, kun tarkastellaan tämänhetkiseen minään liittyviä väittämiä. Esimerkiksi väittämän ”Käytän aktiivisesti arjessani suomen kieltä” kohdalla vastaukset jakautuvat melko tasaisesti siten, että osa informanteista on samaa mieltä, osa eri mieltä ja osa jotain siltä väliltä. Vastauksista käy myös ilmi, että suomenoppijat kokevat ymmärtävänsä vähän paremmin kirjoitettua kuin puhuttua suomea, vaikkakin molempia väittämiä koskevissa vastauksissa on useita kielteisiä vastauksia, jotka viittaavat oppijoiden tyytymättömyyteen nykyistä osaamisen tasoa kohtaan. Huomionarvoista on, että vähiten myönteisiä vastauksia on tullut väittämään ”Osaan käyttää suomen kieltä mielestäni hyvin”. Kyselyssä ei pyydetty suomenoppijoita tarkentamaan sitä, mitä he tässä yhteydessä tarkoittavat ”hyvällä” kielitaidolla, mutta vain kolme informanttia ilmoitti melko samaa mieltä. Sen sijaan peräti 20 informanttia suhtautui väittämään kielteisesti, eli oli melko tai

täysin eri mieltä. Tulosten perusteella vaikuttaa siltä, että suomenoppijat eivät vielä pidä omaa kielitaitoaan riittävänä, vaan kokevat tarpeen kehittää osaamistaan saavuttaakseen itse määrittelemänsä hyvän kielitaidon tason.

Suomenoppijoiden nykyinen kieliminä voi vaikuttaa merkittävästi siihen, millaisena he kokevat oman kielitaitonsa, oppimismahdollisuutensa ja asemansa suomenkielisessä ympäristössä. Nykyiseen kieliminään liittyvät käsitykset voivat heijastua esimerkiksi oppijan uskoon omista kyvyistään sekä kokemukseen oppimisen merkityksellisyydestä. Tämän vuoksi oppimismotivaatiota on tarkoituksenmukaista tarkastella useasta teoreettisesta näkökulmasta, sillä eri teorit painottavat motivaation eri ulottuvuuksia. Seuraavissa alaluvuissa tarkastellaan suomenoppijoiden motivaatiota odotusarvoteorian, itsemääräämisteorian sekä L2MSS-mallin näkökulmista, jotta voidaan muodostaa mahdollisimman monipuolinen kuva nykyisen kieliminän yhteydestä oppimismotivaatioon.

4.1.1 Oppimismotivaatio odotusarvoteorian näkökulmasta

Odotusarvoteoriassa oppimissisältöjä kohtaan koettu arvostus jaetaan kiinnostus-, tärkeys- ja hyötyarvoon sekä kustannuksiin. Olen selvittänyt suomenoppijoiden kokemia käsityksiä suomen kielen oppimisen kiinnostavuudesta, tärkeydestä ja hyödyllisyydestä kuuden suoraan muotoillun väittämän avulla ja havainnollistan niitä kuviossa 4. Käytän analyysissä suoraan muotoilluista väittämistä käsitettä väittämä. Kyselyssä on esitetty suoraan muotoilluista väittämistä johdettuja käänteisiä väittämiä, joita on myös kuusi kappaletta. Käänteisten väittämien tarkoituksena on vastausmittarin luotettavuuden parantaminen ja vastausvinoumien vähentäminen, ja hyödynnän käänteisiin väittämiin tulleita vastauksia tulosten tulkinnan tukena. Käsittelen kustannuksia erikseen myöhemmin luvussa 4.3.

Kuvio 4. Suomenoppijoiden kokemaa arvostus suomen kielen oppimista kohtaan.

Väittämiin ”Pidän suomen kielen opiskelusta” ja ”Suomen kielen oppiminen innostaa minua” tulleet vastaukset antavat viitteitä suomenoppijoiden kiinnostusarvosta suomen kielen oppimista kohtaan. Informanttien vastauksista käy ilmi, että asennoituminen väittämiin on pääsääntöisesti myönteistä. Suomen kielen oppiminen näyttäytyy vastausten valossa suomenoppijoille melko kiinnostavana. Väittämiin saaduissa vastauksissa on kuitenkin jonkin verran hajontaa. Väittämän ”Pidän suomen kielen opiskelusta” kohdalla enemmistö informanteista suhtautuu virkkeeseen myönteisesti: 10 informanttia on täysin samaa mieltä ja 12 melko samaa mieltä. Kolme informanttia ei ottanut selkeää kantaa, ja vain kaksi informanttia suhtautuu väittämään kielteisesti. Käänteisesti muotoiltu väittämä ”Suomen kielen oppiminen on mielestäni tylsää” tukee tulosta, sillä valtaosa on ollut eri mieltä väittämän kanssa. Väittämän ”Suomen kielen oppiminen innostaa minua” kohdalla vastaukset painottuvat myönteiseen suuntaan, mutta hajonta on suurempaa verrattuna edelliseen väittämään. Viisi informanttia on täysin samaa mieltä, 11 melko samaa mieltä, kun taas 9 informanttia ei ota selkeää kantaa. Kaksi informanttia suhtautuu väittämään kielteisesti, mutta kukaan ei ole täysin eri mieltä väittämän kanssa. Käänteinen väittämä ”Suomen kielen oppiminen ei herätä minussa jatkuvaa mielenkiintoa” tukee myös tulosta, sillä suurin osa informanteista on eri mieltä väittämän kanssa. Kokonaisuudessaan suomen kielen oppiminen näyttäytyy suomenoppijoille melko kiinnostavana ja pääosin myönteisiä kokemuksia herättävänä. Erityisesti väittämään ”Pidän suomen kielen opiskelusta” tulleissa vastauksissa on kuitenkin jonkin verran hajontaa.

Suomenoppijoiden kokemaa tärkeysarvoa on tarkasteltu väittämien ”Suomen kielen oppiminen on minulle tärkeää” ja ”Suomen kielen oppiminen vaikuttaa merkittävästi tulevaisuuteeni” avulla. Väittämiin tulleiden vastausten valossa näyttää siltä, että suomen kielen oppiminen on suomenoppijoille erittäin tärkeää. ”Suomen kielen oppiminen on minulle tärkeää” -väittämän kohdalla informanttien suhtautuminen on erittäin myönteistä, sillä jopa 18 informanttia on väittämän kanssa täysin samaa mieltä ja kuusi melko samaa mieltä. Kolme informanttia ei ota kantaa, eikä kukaan suhtaudu väittämään kielteisesti. Käänteisesti muotoiltu väittämä ”Suomen kielen oppiminen on minusta turhaa” vahvistaa tulosta, sillä kaikki informantit ovat eri mieltä väittämän kanssa. Informanttien suhtautuminen ”Suomen kielen oppiminen vaikuttaa merkittävästi tulevaisuuteeni” -väittämään on lähes samanlaista kuin ensimmäiseen tärkeysarvoa tutkivaan väittämään. 16 informanttia on väittämän kanssa täysin samaa mieltä ja yhdeksän melko samaa mieltä. Kaksi informanttia ei ole väittämän kanssa samaa eikä eri mieltä, eikä kukaan informanteista ole eri mieltä väittämän kanssa. Käänteisesti muotoiltu väittämä ”Suomen kielen oppiminen ei vaikuta tulevaisuuteeni” tukee tulosta, sillä yhtä vastausta lukuun ottamatta informantit ovat eri mieltä väittämän kanssa. Tärkeysarvoon liittyvissä vastauksissa ei ole lähes lainkaan hajontaa ja kaikki vastaukset ovat myönteisiä muutamaa ei samaa eikä eri mieltä -vastausta lukuun ottamatta.

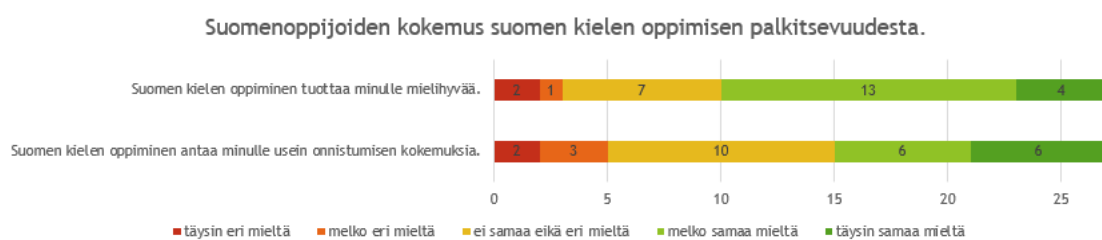
Suomenoppijoiden kokemaa hyötyarvoa on tutkittu väittämien ”Suomen kielen oppiminen auttaa minua saavuttamaan tavoitteitani” ja ”Suomen kielen oppiminen avaa minulle uusia mahdollisuuksia” sekä näiden käänteisten väittämien avulla. Vastausten valossa näyttää siltä, että suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen erittäin hyödylliseksi. ”Suomen kielen oppiminen auttaa minua saavuttamaan tavoitteitani” -väittämään kohdalla vastaukset painottuvat selvästi myönteiseen suuntaan: 14 informanttia on täysin samaa mieltä ja yhdeksän on melko samaa mieltä. Kolme informanttia ei ota kantaa väittämään ja yksi informantti on melko eri mieltä, kukaan ei kuitenkaan ole täysin eri mieltä. Käänteiseen väittämään ”Suomen kielen oppiminen ei ole keskeinen osa tavoitteitani” tulleissa vastauksissa on hieman aiempaa suurempaa hajontaa, mutta pääasiassa informantit ovat eri mieltä väittämän kanssa. ”Suomen kielen oppiminen avaa minulle uusia mahdollisuuksia” -väittämän kohdalla informanttien suhtautuminen on lähes yksimielisen myönteistä. 22 informanttia on täysin samaa mieltä ja kolme melko samaa mieltä. Kaksi informanttia ei ota kantaa, eikä kukaan ole eri mieltä väittämän kanssa. Käänteinen väittämä ”Suomen kielen oppiminen on hyödytöntä” tukee saatua tulosta, sillä kaikki informantit ovat väittämän kanssa

eri mieltä. Hyötyarvoa tutkivien väittämien vastauksissa ei siis ole lähes ollenkaan hajontaa, ja valtaosa suomenoppijoista on väittämien kanssa täysin samaa mieltä.

Edellä esittelemiäni tuloksia voidaan tarkastella Ecclesin ja Wigfieldin odotusarvoteorian (2000) näkökulmasta, jossa oppiseen sitoutumista selitetään tehtävälle annettujen kiinnostus-, tärkeys- ja hyötyarvojen kautta. Tässä aineistossa suomen kielen oppimiseen kohdistettu arvo näyttäytyy kokonaisuudessaan korkeana. Tätä tulosta tukee käänteisiin väittämiin saadut vastaukset, jotka todistavat myönteisiin väittämiin tulleiden vastausten olevan johdonmukaisia ja tukevan mittarin toimivuutta. Kiinnostuksen voimakkuus siis vaihtelee yksilöiden välillä jonkin verran, kun taas tärkeyden ja hyödyllisyyden voimakkuudessa ei ole juurikaan yksilöiden välistä vaihtelua. Kokonaisuutena tarkasteltuna tulokset viittaavat siihen, että suomenoppijoiden kokemukset suomen kielen oppimisen kiinnostavuudesta, tärkeydestä ja hyödyllisyydestä tukevat heidän oppimismotivaatiotansa ja sitoutumistansa suomen kielen oppimiseen, vaikka kiinnostuksen voimakkuudessa onkin enemmän yksilöllistä vaihtelua muihin arvoihin verrattuna.

4.1.2 Oppimismotivaatio itsemääräämisteorian näkökulmasta

Itsemääräämisteorian pohjana on ajatus sisäisestä ja ulkoisesta motivaatiosta. Tutkin tässä yhteydessä suomenoppijoiden sisäistä motivaatiota, joka rakentuu asioiden tekemisen kiinnostavuudesta ja palkitsevuudesta. Olen edellä olevassa alaluvussa kättanut kysymykset suomenoppijoiden kokemasta kiinnostuksesta suomen kielen opiskelua kohtaan. Tarkastelen seuraavaksi väittämiä ”Suomen kielen oppiminen tuottaa minulle mielihyvää” ja ”Suomen kielen oppiminen antaa minulle usein onnistumisen kokemuksia”, jotka liittyvät suomen kielen oppimisen palkitsevuuteen. Havainnollistan näihin väittämiin tulleita vastauksia kuviossa 5. Olen hyödyntänyt suoriin väittämiin saatujen vastausten johdonmukaisuuden takaamiseksi myös tässä yhteydessä käänteisiä väittämiä. Teen tämän luvun lopuksi kokoavia johtopäätöksiä suomen kielen oppimisen kiinnostavuudesta ja palkitsevuudesta itsemääräämisteorian näkökulmaan liittyen.

Kuvio 5. Suomenoppijoiden kokemus suomen kielen oppimisen palkitsevuudesta.

Väittämän ”Suomen kielen oppiminen tuottaa minulle mielihyvää” kohdalla vastaukset painottuvat myönteiseen suuntaan, mutta hajontaa on melko paljon. Neljä informanttia on täysin samaa mieltä ja 13 informanttia melko samaa mieltä. Kolme informanttia ei ole väittämän kanssa samaa eikä eri mieltä ja kolme informanttia suhtautuu väittämään kielteisesti. Käänteisesti muotoiltu väittämä ”Suomen kielen oppiminen ei anna minulle mielihyvää” vahvistaa tulosta, vaikka kielteiseen väittämään tulleissa vastauksissa on selkeästi enemmän hajontaa. Suurin osa informanteista on väittämän kanssa eri mieltä, 10 täysin eri ja 11 melko eri mieltä. Vastauksissa korostuvat suoraan muotoiltua väittämää useammin ääripään kannat. Väittämän ”Suomen kielen oppiminen antaa minulle usein onnistumisen kokemuksia” kohdalla vastaukset jakautuvat tasaisemmin kuin ensimmäisessä oppimisen palkitsevuuteen liittyvässä väittämässä. Kuusi informanttia on täysin samaa mieltä ja kuusi melko samaa mieltä. 10 informanttia ei ota kantaa ja viisi on eri mieltä. Käänteisesti muotoiltu väittämä ”Suomen kielen oppiminen ei anna minulle onnistumisen kokemuksia” vahvistaa kuvaa vastausten hajanaisuudesta. Myös näiden oppimisen palkitsevuutta mittaavien väittämien vastauksissa käy ilmi, että suomenoppijat ovat ilmaisseet voimakkaammin mielipiteensä käänteiseen väittämään kuin suoraan muotoiltuun väittämään.

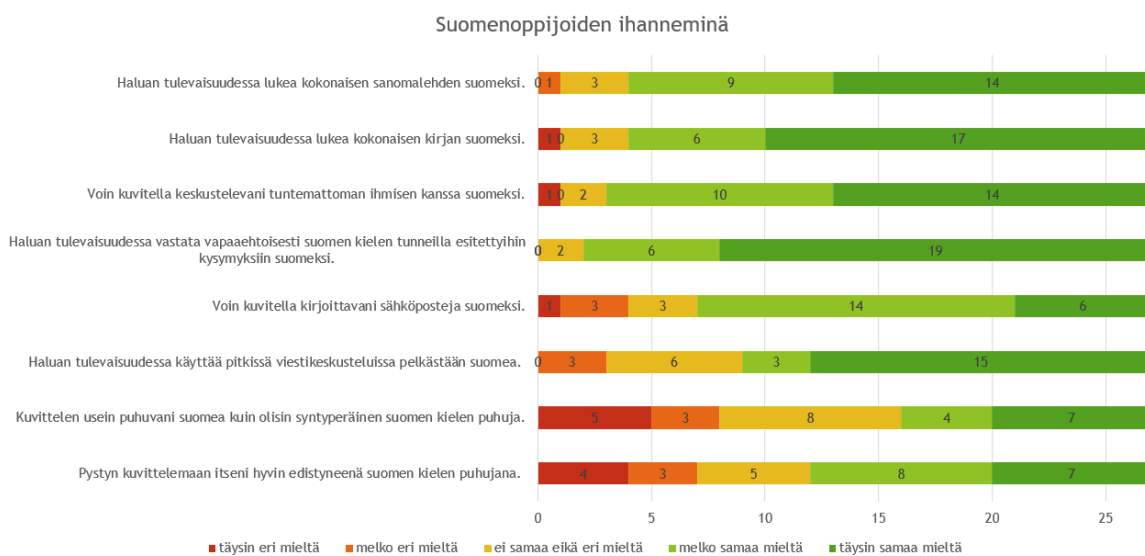
Sekä näiden suomen kielen oppimisen palkitsevuutta mittaavien että suomen kielen oppimisen kiinnostavuutta mittaavien tulosten perusteella suomen kielen oppiminen näyttäytyy informanteille pääosin sisäisesti motivoivana toimintana, mutta motivaation osaluissa on eroja. Oppimisen palkitsevuutta kuvaavien väittämien perusteella suomen kielen oppiminen tuottaa useimmille suomenoppijoille mielihyvää, ja käänteiseen väittämään tulleet vastaukset vahvistavat tätä tulosta. Sen sijaan onnistumisen kokemuksiin liittyvään väittämän tulleissa vastauksissa hajonta on suurempaa. Tämä viittaa siihen, että vaikka oppiminen koetaan palkitsevana, kaikki suomenoppijat eivät koe saavansa siitä säännöllisesti onnistumisen kokemuksia. Olen tutkinut suomenoppijoiden kokemuksia suomen kielen oppimisen kiinnostavuudesta väittämien ”Pidän suomen kielen opiskelusta” ja ”Suomen kielen oppiminen innostaa minua” avulla, joita olen tarkastellut aiemmassa alaluvussa. Kiinnostusta kuvaavien väittämien kohdalla suomenoppijoiden suhtautuminen on johdonmukaisemmin myönteistä. Valtaosa informanteista pitää suomen kielen opiskelusta ja kokee sen ainakin jossain määrin innostavaksi, vaikka erityisesti innostusta koskeissa

vastauksissa esiintyy jonkin verran hajontaa. Tulosten perusteella suomen kielen oppiminen näyttäytyy informanteille pääosin myönteisenä sekä kiinnostavuuden että palkitsevuuden näkökulmasta, mikä viittaa melko vahvaan sisäiseen motivaatioon. Informantit ovat pääosin kiinnostuneita suomen kielen opiskelusta, vaikka vastauksissa esiintyy jonkin verran hajontaa. Suomen kielen oppimisen palkitsevuus korostuu erityisesti mielihyvän kokemuksina, mutta onnistumisen kokemukset eivät ole yhtä yksiselitteisesti myönteisiä kuin mielihyvän kokemukset. Suomenoppijoiden sisäinen motivaatio näyttää näiden vastausten perusteella syntyvän enemmän kiinnostuksesta suomen kielen oppimiseen kuin suomen kielen oppimisen palkitsevuudesta. Kokonaisuutena tarkasteltuna suomen kielen oppiminen on informanteista pääasiassa kiinnostavaa ja suhteellisen palkitsevaa, mutta sisäisen motivaation tasossa on yksilöllistä vaihtelua.

Kysyin suomenoppijoilta monivalintakysymyksellä, mitkä ulkoiset tekijät vaikuttavat heidän suomen kielen opiskeluunsa. Ulkoisilla tekijöillä tarkoitetaan tässä yhteydessä muita henkilöitä, ulkoista ympäristöä tai ulkoisia palkintoja. Autonominen ulkoinen motivaatio on henkilön itsensä hyväksymää, kun taas kontrolloitu ulkoinen motivaatio perustuu ulkoisiin paineisiin tai sisäistettyihin velvollisuuksiin. Monivalintakysymyksen vastausvaihtoehdot olivat: opettajan kannustus, opettajan painostus, perheen tai ystävien kannustus, perheen tai ystävien vaatimukset, Kelan tai muun virallisen tahon painostus, toisten suomenoppijoiden kannustus, toisten suomenoppijoiden antama esimerkki, halu edetä samaan tahtiin toisten suomenoppijoiden kanssa. Tärkein ulkoinen tekijä on vastausten perusteella opettajan kannustus (N= 19). Muita tärkeäksi koettuja tekijöitä ovat perheen tai ystävien kannustus (N= 14), toisten suomenoppijoiden kannustus (N= 13), halu edetä samaan tahtiin toisten suomenoppijoiden kanssa (N= 13) ja toisten suomenoppijoiden antama esimerkki (N= 11). Nämä ulkoiset tekijät vaikuttavat oleva suomenoppijoiden itsensä hyväksymiä ja sisäistämiä, ja ne liittyvät siten autonomiseen motivaatioon. Kontrolloituun motivaatioon liittyviin vastauksia esiintyi selvästi vähemmän: kolme informanttia kokee Kelan tai muun virallisen tahon painostuksen, kaksi perheen tai ystävien vaatimukset ja yksi opettajan painostuksen vaikuttavat oppimiseensa. Tulosten perusteella näyttää siltä, että suomenoppijoiden ulkoinen motivaatio näyttäytyy pääosin autonomisena, ja vain erittäin harvat suomenoppijat kokevat kontrolloidun motivaation vaikuttavan oppimiseensa.

4.1.3 Oppimismotivaatiot L2MSS-mallin näkökulmasta

L2MSS-mallissa on kolme pääulottuvuutta, jotka ovat ihannekieliminä, velvollisuuskieliminä ja toisen kielen oppimiskokemus. Olen kartoittanut näistä ensimmäistä, suomenoppijoiden ihannekieliminiä, kahdeksan väittämän avulla. Perehdyn myöhemmin tässä luvussa velvollisuuskieliminään ja oppimiskokemukseen avoimiin kysymyksiin tulleiden vastausten kautta. Väittämässä tarkastellaan informanttien kykyä kuvitella itsensä tulevaisuuden suomen kielen käyttäjinä eri kielenkäyttötilanteissa ja taitoalueilla. Olen kerännyt väittämiin saadut vastaukset kuvioon 6.

Kuvio 6. Suomenoppijoiden ihannekieliminä.

Väittämät ”Haluan tulevaisuudessa lukea kokonaisen sanomalehden suomeksi” ja ”Haluan tulevaisuudessa lukea kokonaisen kirjan suomeksi” liittyvät kirjoitetun kielen reseptiivisiin taitoihin. ”Haluan tulevaisuudessa lukea kokonaisen sanomalehden suomeksi” -väittämän kohdalla vastaukset painottuvat myönteisiin vastausvaihtoehtoihin. 14 informanttia on täysin samaa ja 9 melko samaa mieltä väittämän kanssa. Kolme informanttia ei ota kantaa ja yksi informantti on melko eri mieltä. Kukaan ei ole täysin eri mieltä. ”Haluan tulevaisuudessa lukea kokonaisen kirjan suomeksi” -väittäjä on saanut myös paljon myönteisiä täydennyksiä. 17 informanttia on täysin samaa ja kuusi informanttia melko samaa mieltä. Kolme informanttia ei ota kantaa ja yksi informantti on täysin eri mieltä väittämän kanssa. Saadut vastaukset viittaavat siihen, että suomenoppijat kykenevät muodostamaan selkeän ja uskottavan kuvan itsestään kielenkäyttäjinä yksisuuntaista toimintaa sisältävissä tilanteissa.

Suomeksi lukeminen näyttäytyy saavutettavana tavoitteena, mikä tukee vahvan ihannekieliminän rakentumista tällä osa-alueella.

Väittämissä ”Voin kuvitella keskustelevani tuntemattoman ihmisen kanssa suomeksi” ja ”Haluan tulevaisuudessa vastata vapaaehtoisesti suomen kielen tunneilla esitettyihin kysymyksiin suomeksi” tarkastellaan suomenoppijoiden valmiuksia vuorovaikutukseen suomen kielellä. ”Voin kuvitella keskustelevani tuntemattoman ihmisen kanssa suomeksi” -väittämän kohdalla 14 informanttia on täysin samaa mieltä ja 10 melko samaa mieltä. Kaksi informanttia ei ole samaa eikä eri mieltä ja yksi on täysin eri mieltä. ”Haluan tulevaisuudessa vastata vapaaehtoisesti suomen kielen tunneilla esitettyihin kysymyksiin suomeksi” -väittämän kohdalla jopa 19 informanttia on täysin samaa ja 6 melko samaa mieltä. Kaksi informanttia ei ota kantaa, eikä kukaan ole eri mieltä. Väittämiin tulleet vastaukset havainnollistavat suomenoppijoiden melko vahvaa kieliminää. Erityisesti oppimistilanteisiin liittyvä vuorovaikutukseen osallistuminen näyttäytyy vastauksissa saavutettavalta.

Väittämät ”Voin kuvitella kirjoittavani sähköposteja suomeksi” ja ”Haluan tulevaisuudessa käyttää pitkissä viestikeskusteluissa pelkästään suomea” liittyvät kirjoitettuun produktiiviseen kielitaitoon. Informantit ovat pääsääntöisesti samaa mieltä väittämän ”Voin kuvitella kirjoittavani sähköposteja suomeksi” kanssa. Kuusi informanttia on täysin samaa mieltä ja 14 melko samaa mieltä. Kolme informanttia ei ota kantaa, kolme on melko eri mieltä ja yksi informantti täysin eri mieltä väittämän kanssa. Vastauksissa on myös jonkin verran hajontaa ”Haluan tulevaisuudessa käyttää pitkissä viestikeskusteluissa pelkästään suomea” -väittämän kohdalla. 15 informanttia on täysin samaa ja kolme melko samaa mieltä. Kuusi informanttia ei ota kantaa ja kolme informanttia on melko eri mieltä. Enemmistö informanteista on näiden väittämien kohdalla samaa mieltä, mutta mukana on myös neutraaleja ja kielteisiä vastauksia. Vastaukset viittaavat siihen, että mitä enemmän kielenkäyttö vaatii jatkuvuutta, sujuvuutta ja sitoutumista, sitä epävarmemmaksi suomenoppijan kokema ihannekieliminä muuttuu.

Ihannekieliminän epävarmuus näkyy selkeimmin väittämiin ”Kuvittelen usein puhuvani suomea kuin olisin syntyperäinen suomen kielen puhuja” ja ”Pystyn kuvittelemaan itseni hyvin edistyneenä suomen kielen puhujana” tulleissa vastauksissa. ”Kuvittelen usein puhuvani suomea kuin olisin syntyperäinen suomen kielen puhuja” -väittämän kohdalla vain seitsemän informanttia on täysin samaa ja neljä melko samaa mieltä. Kahdeksan informanttia ei ole samaa eikä eri mieltä väittämän kanssa ja kolme on melko eri ja viisi täysin eri mieltä. ”Pystyn kuvittelemaan itseni hyvin edistyneenä suomen kielen puhujana” -väittämän kohdalla

seitsemän informanttia on täysin samaa mieltä ja kahdeksan melko samaa mieltä. Viisi informanttia ei ota kantaa, kolme on melko eri mieltä ja neljä täysin eri mieltä. Vastaukset viittaavat siihen, että vaikka suomenoppijoilla on selkeitä tavoitteita tulevaisuuden kielenkäyttötilanteita kohtaan, korkea kielitaidon taso ja siihen liittyvä identiteetti eivät ole kaikille tavoiteltavaksi koettu osa omaa tulevaisuuden ihannekieliminää.

Ihannekieliminään liittyvistä väittämistä opiskelijat ovat olleet eniten samaa mieltä väittämän: ”Haluan tulevaisuudessa vastata vapaaehtoisesti suomen kielen tunneilla esitettyihin kysymyksiin suomeksi,” kanssa. Sen sijaan eniten vastakkaista mieltä suomenoppijat ovat olleet väittämän: ”Kuvittelen usein puhuvani suomea kuin olisin syntyperäinen suomen kielen puhuja,” kanssa. Väittämiin tulleista vastauksista voi huomata, että suomenoppijoiden suhtautuminen kirjoitetun tekstin tuottamista tai vastaanottamista kohtaan on lähes samanlaista kuin puhetilanteita kohtaan. Kirjan lukeminen suomeksi näyttäytyy vastauksissa hieman mielekkäämmältä kuin sanomalehden lukeminen suomeksi. Mitä tulee puhetilanteisiin, tuntemattoman kanssa puhuminen näyttäytyy vastausten valossa mielekkäältä. Tulokset tukevat L2MSS-mallin näkemystä siitä, että ihannekieliminä rakentuu ennen kaikkea henkilökohtaisten mielikuvien varaan. Suomenoppijoiden mielikuvat itsestä kielenkäyttäjänä ovat vahvimpia silloin, kun ne liittyvät konkreettisiin, arkipäiväisiin ja selkeästi rajattaviin kielenkäyttötilanteisiin. Sen sijaan abstraktimmat ja korkean kielitaidon edellyttämät tulevaisuudenkuvat jäävät monien suomenoppijoiden kohdalla etäisempiä. Tämän voidaan tulkita viittaavan siihen, että mitä saavutettavammalta ihannekieliminä vaikuttaa, sitä todennäköisemmin se toimii oppijan motivaatiota tukevana tekijänä L2MSS-mallin mukaisesti.

Ihannekieliminän lisäksi mallissa keskitytään oppijan velvollisuuskieliminään. Olen kysynyt suomenoppijoilta avoimen kysymyksen avulla, kokevatko he suomen kielen oppimiseen liittyvän velvollisuuksia. Lähestulkoon kaikki suomenoppijat ovat sitä mieltä, että suomen kielen oppimiseen sisältyy ainakin jotain velvollisuuksia. Suuressa osassa vastauksista korostuu halu oppia suomen kieltä muiden ihmisten takia. Moni suomenoppija kokee, että on kohteliasta kulttuuria sekä muita suomen kielen käyttäjiä kohtaan oppia suomen kieltä. Näissä tapauksissa velvollisuuden tunne syntyy sekä sisäisistä että ulkoisista lähtökohdista käsin. Vaikka kaikissa vastauksissa suomen kielen oppimista ei korosteta velvollisuutena, tiedostamattomatkin ulkopuolisten asettamat paineet voivat vaikuttaa suomenoppijoiden oppimisprosessiin varsin merkittävästi. Tuntemattomien ihmisten lisäksi vastauksissa mainitaan myös esimerkiksi perheenjäsenet. Eräskin suomenoppija haluaa itse, omista

lähtökohdistaan, opetella suomen kieltä perheenjäsenien kanssa kommunikoinnin helpottamiseksi, kun taas toinen suomenoppija kokee velvollisuudekseen opetella suomen kieltä, koska kokee puolisonsa perheenjäsenten odottavan häneltä suomen kielellä kommunikointia.

Useissa suomenoppijoiden vastauksissa mainitaan myös työn saantiin vaikuttava kielen osaaminen. Vastauksissa todetaan, että suomalainen yhteiskunta ja suomalaiset työnantajat asettavat monia vaatimuksia suomen kielen osaamiselle. Nämä vaatimukset näyttäytyvät vastausten valossa lisäävän suomenoppijoiden kokemaan velvollisuuden tunnetta suomen kielen oppimista kohtaan. Vastauksissa mainitaan myös, että suomen kielen oppiminen on myös keskeisessä asemassa kansalaisuuden saamiseksi, joten suomen kielen oppimista pidetään myös velvollisuutena tämän näkökulman kautta. Eräs suomenoppija kertoo vastauksessaan, että päästäkseen opiskelemaan suomalaiseen yliopistoon suomenoppijan täytyy saavuttaa suomen kielessä riittävä osaamisen taso, hänen omien sanojensa mukaansa B2-taso. Suomenoppijoilla on siis velvollisuus oppia suomea, jotta suomenoppijan on mahdollisuus päästä haluamaansa korkeakouluun tai työpaikkaan tai hakeakseen Suomen kansalaiseksi. Edellä mainittuihin liittyvä velvollisuuden tunne on osittain sisäisesti syntynyt, mutta ulkoisten vaikuttimien merkitys on tässä suhteessa merkittävästi suurempi. Tämä vastaa L2MSS-mallissa esitettyä velvollisuuskieliminää, jossa motivaatio syntyy ulkopuolisten odotusten täyttämisestä ja negatiivisten tuloksien välttämisestä.

Edellä mainittujen osittain ulkoisten tekijöiden aiheuttamien velvollisuuksien lisäksi muutama suomenoppija kertoo vastauksissaan erityisesti sisäisistä vaikuttimista. Suomenoppijat kertovat, että heillä on velvollisuus itseään kohtaan oppia suomen kieltä. Vastauksissa korostuu työn tekeminen, jotta kehittyä ja oppii suomen kieltä. Eräs oppija listaa, että täytyy harjoitella lukemista, kuunnella uutisia ja lukea artikkeleita, jotta kehittyä suomen kielessä. Yksi suomenoppijoista kertoo ottaneensa henkilökohtaiseksi tehtäväkseen kääntää suomalaista kirjallisuutta äidinkielelleen, jolle suomenkielistä kaunokirjallisuutta on käännetty vain vähän.

Kolmas L2MSS-mallissa esitetty motivaatioon vaikuttava tekijä on oppimiskokemus. Olen kartoittanut suomenoppijoiden oppimiskokemusta yhden avoimen kysymyksen avulla. Olen kysynyt, opiskelevatko suomenoppijat yksin vai jonkun kanssa sekä millaisia suomen kielen opettajia suomenoppijoilla on ollut. Yli puolet suomenoppijoista vastaa opiskelevansa suomea opettajan ohjaamassa opetusryhmässä paikan päällä. Monissa vastauksissa suomenoppijat

kertovat myös opiskelevansa suomea itsenäisesti sekä osana opettajan ohjaamaa opetusta. Näiden lisäksi muutama suomenoppija kertoo opiskelevansa itsenäisesti opettajan ohjaamalla etäkursseilla. Opetusryhmissä opiskelun lisäksi reilu neljäsosa suomenoppijoista vastaa opettelevansa suomen kieltä pääasiassa yksin. Muutama yksin suomea opiskeleva toivoisi, että voisi opiskella suomen kieltä toisten ihmisten kanssa, mutta muissa yksin opiskelevissa suomenoppijoiden vastauksissa tätä toivetta ei mainita. Yksin opiskellessaan suomenoppijat ovat hyödyntäneet kielen oppimiseen esimerkiksi Duolingo-sovellusta. Reilu neljäsosa suomenoppijoista mainitsee vastauksessaan harjoittelevansa suomen kieltä jonkun muun kuin opettajan tai opiskelijatoverinsa kanssa. Vastauksissa mainitaan suomen kielen harjoittaminen ystävien, kumppaneiden sekä kollegoiden kanssa. Vastauksista on havaittavissa kielen oppimisen sosiologinen ulottuvuus. Vaikka oppiminen ymmärretään usein opettajajohtoisena ja luokkahuoneeseen sijoittuvana toimintana, oppimisprosessi ulottuu tämän kehyksen ulkopuolelle. Myös arkiset ja epämuodolliset vuorovaikutustilanteet voivat muodostaa merkittävän osan oppimiskokemusta, kuten suomenoppijoiden vastaukset havainnollistavat.

Läheskään kaikki suomenoppijat eivät ole vastanneet tämän avoimen kysymyksen kohdalla opettajiin liittyvään kohtaan. Kolmestatoista opettajia koskevasta vastauksesta jopa yhdeksässä vastauksessa todetaan kuitenkin opettajien olleen hyviä ja osaavia. Opettajat ovat kannustaneet suomenoppijoita sopivasti suomen kielen opiskelussa. Yhdessä yhdeksästä vastauksesta kerrotaan, että opettaja on omalla kannustavalla toiminnallaan herättänyt kyseisen suomenoppijan kiinnostuksen suomen kielen oppimiseen. Yhdessä kolmestatoista opettajia koskevasta vastauksesta suomenoppija vastaa opettajien olevan normaaleja yliopisto-opettajia. Vastauksesta ei käy tarkemmin ilmi, mitä suomenoppija tarkoittaa sanalla normaali, mutta miellän vastauksen melko neutraaliksi. Perustelen tätä sillä, että *normaali*-sanalla tarkoitetaan seuraavia asioita: ”tavanomainen, tavallinen, säännönmukainen, säännöllinen, odotuksenmukainen, oikea ja hyväksyttävä” (Kielitoimiston sanakirjan: normaali). Sen sijaan kolme suomenoppijaa kertoo, että heillä on ollut kirjava joukko suomenkielenopettajia. Suomenoppijat mainitsevat kokeneiden opettajien lisäksi saaneensa opettajikseen vähemmän käytännön tasolla kokeneita opettajia, opettajia, jotka eivät ole kannustaneet omalla toiminnallaan suomen kielen oppimiseen sekä opettajia, jotka ovat tehneet tavalla tai toisella suomen kielen oppimisesta stressaavaa. Valtaosa on kuitenkin tyytyväisiä suomen kielen opettajiinsa. Tässä tutkimuksessa saadut tulokset vahvistavat esimerkiksi Garamin (2018) tutkimuksessa esitettyä havaintoa korkeakouluopiskelijoiden tyytyväisyydestä opettajiinsa.

4.2 Suomen kielen oppimisen motivaatiota tukevat tekijät

Olen selvittänyt tutkimuksen aikana monivalintakysymyksen avulla sitä, minkä takia suomenoppijat haluavat oppia suomen kieltä. Vastausvaihtoehtoja on ollut kymmenen ja informantit ovat saaneet valita enintään kolme, eniten itselleen sopivaa, vaihtoehtoa. Suomenoppijat ovat vastanneet, että eniten suomen kielen oppimista edistää halu saada työpaikka, jossa tarvitaan suomen kieltä (N= 16), halu kyetä kommunikoimaan suomen kielellä esimerkiksi harrastuksissa ja muissa vapaa-ajan toiminnoissa (N= 16) sekä halu asua Suomessa pitkäaikaisesti (N= 14). Suomenoppijat ovat kokeneet tärkeäksi motivaatiotekijäksi myös halun pystyä kommunikoimaan suomeksi esimerkiksi kaupoissa ja virastoissa (N= 10). Seitsemän suomenoppijaa on vastannut haluavansa luoda ja ylläpitää ystävyysuhteita ja seitsemän suomenoppijaa on halunnut haastaa ja kehittää itseään opiskelemalla suomen kieltä. Kyselyyn vastanneista suomenoppijoista kukaan ei ole vastannut haluavansa löytää suomalaista puolisoa. Yksi suomenoppija on vastannut haluavansa oppia suomea huviksi ja kolme suomenoppijaa on vastannut haluavansa puhua suomea perheenjäsentensä kanssa. Suomenoppijoista melko harva on vastannut haluavansa olla parempi tekemässään työssä, jossa tarvitaan suomen kielen osaamista (N= 5).

Tulokset viittaavat siihen, että suomen kielen oppimisen motivaatiota tukevat erityisesti käytännönläheiset ja arjessa tarvittavat tekijät. Aineiston perusteella keskeisiksi motivaation lähteiksi näyttävät muodostuvan työelämään liittyvät tavoitteet, pitkäaikainen asuminen Suomessa sekä mahdollisuus kommunikoida suomeksi erilaisissa arjen tilanteissa. Näitä voidaan tarkastella esimerkiksi L2MSS-mallin näkökulmasta, sillä vastauksissa korostuu oppijoiden pyrkimys rakentaa itsestään tulevaisuudenkuvaa suomen kieltä käyttävänä ja suomalaisen yhteiskuntaan integroituvana henkilönä. Myös ystävyysuhteiden luomiseen ja ylläpitämiseen liittyvät vastaukset viittaavat siihen, että sosiaalinen osallisuus voi tukea motivaation ylläpitämistä. Havainto tukee aiemmissa tutkimuksissa esitettyä näkemystä siitä, että sosiaalisella kanssakäymisellä voi olla oppimismotivaatiota vahvistava vaikutus (ks. esim. Deci–Ryan 2000; Saajavaara 1999). Tulokset osoittavat myös, että suomen kielen oppiminen koetaan keinona saavuttaa konkreettisia tavoitteita ja helpottaa arjessa toimimista.

Myös onnistumisen kokemukset ja niihin liittyvä minäpystyvyys on tärkeässä roolissa oppimismotivaation kehityksen kannalta. Olen pyytänyt informanteja kertomaan merkityksellisistä tai parhaiten heidän mieleensä jääneistä onnistumisen kokemuksista. Useampi informantti kertoo läpäisseensä onnistuneesti Yleiset kielitutkinnot -testin (YKI).

Yleiset kielitutkinnot ovat aikuisille ihmisille tarkoitettuja tutkintoja, joissa arvioidaan yleiskielen osaamista (Opetushallitus n.d.). Kyselyyn vastanneet suomenoppijat ovat suorittaneet suomen kielen yleisen kielitutkinnon; muita yleisen kielitutkinnon suorittamiskieliä ovat esimerkiksi ruotsi ja englanti. Tutkinnon suorittamisesta saa todistuksen, jota voi hyödyntää esim. työ- tai opiskelupaikan haussa tai todistaessaan työnantajalle kielen osaamisen tasoa (Opetushallitus n.d.). Yleiset kielitutkinnot ovat monelle merkittävä merkki, joka todistaa kielen osaamisen kehittymistä. Moni informantti kertoo onnistumisen kokemusten liittyvän myös kursseilta saatuun hyvään palautteeseen sekä onnistuneisiin koesuorituksiin, kuten esimerkki (1) havainnollistaa. Edellä mainittujen lisäksi eräs informantti mainitsee onnistumisen kokemuksen liittyvän suomen kielen yliopistokurssien seuraamiseen.

1) I received good grades for all of my Finnish exams. I feel proud about that.

‘Sain hyvät arvosanat kaikista suomen kielen kokeistani. Olen ylpeä siitä.’

Opintoihin tai tutkintoihin sijoittuvien onnistumisen kokemusten lisäksi usea suomenoppija kertoo onnistumisen kokemusten liittyvän arjen asioihin kuten kaupassa käymiseen. Tämä ilmenee esimerkissä (2) Vastauksissa mainitaan ostettavien tavaroiden löytäminen, suomeksi avun pyytäminen sekä kassalla suomen kielellä asioiminen, mitkä ovat lisänneet suomenoppijoiden kokemaa minäpystyvyyttä ja jääneet mieleen erityisen positiivisina kokemuksina. Muita arkeen liittyviä onnistumisen kokemusta aiheuttavia asioita ovat olleet esimerkiksi suomeksi kommunikointi julkisilla paikoilla ja lääkärin vastaanotolle soittaminen suomeksi, kuten esimerkki (3) havainnollistaa. Vastauksissa korostuu myös sekä keskusteluaiheen tajuaminen että sanojen tunnistaminen, ja niistä johtuvat onnistumisen kokemukset.

2) The fact that I can communicate with ease in basic level in public places. I want more.

‘Se, että pystyn kommunikoimaan julkisilla paikoilla vaivattomasti. Haluan lisää.’

3) Olen myös iloinen siitä, että pystyn nyt soittamaan lääkärin vastaanotolle ilman, että minun täytyy kysyä, voisimmeko puhua englanniksi.

Edellä mainittuihin tilanteisiin liittyvien onnistumisen kokemusten lisäksi suomenoppijat ovat kertoneet onnistumisen kokemuksien liittyvän myös tekstien ymmärtämiseen, kuten esimerkit (4 ja 5) havainnollistavat. Vastauksissa mainitaan niin lyhyet kuin pidemmätkin tekstit ja

sähköpostiviestit sekä tekstien ymmärtäminen joko täysin tai kokonaan. Suomenoppijoiden heterogeenisyys näkyy vastauksissa, joissa korostuvat yksilölliset erot. Onnistumisen kokemuksen arvo ei kuitenkaan ole mitattavissa esimerkiksi tekstin pituudella tai sillä, miten paljon suomenoppija on ymmärtänyt tekstiä verrattuna tekstin kokonaispituuteen. Videoiden katsominen sekä musiikin kuunteleminen suomeksi ja niiden ymmärtäminen on myös tuonut suomenoppijoille onnistumisen kokemuksia.

- 4) When I could understand 1/3 of all words in a page of a literature book from a Finnish friend.

’Kun ymmärsin yhden kolmasosan kaikista sanoista suomalaisen ystäväni kirjallisuuden kirjan sivulta.’

- 5) --over the past few months, I have been able to understand short texts.

‘-- viime kuukausien aikana olen pystynyt ymmärtämään lyhyitä tekstejä.’

Olen edeltävissä kappaleissa tarkastellut suomenoppijoiden kokemuksia suomen kielen oppimisesta ja niiden yhteyttä oppimismotivaatioon. Nämä kokemukset näyttävät vahvistavan suomenoppijoiden motivaatiota suomen kieltä kohtaan. Niiden lisäksi olen pyrkinyt selvittämään, millaisia tavoitteita suomenoppijoilla on kielen oppimisen suhteen sekä millaisiksi kielenkäyttäjiksi he toivovat kehittyvänsä. Aiemman tutkimuksen perusteella realistiset ja saavutettavissa olevat tavoitteet sekä niiden eteen tehty työ voivat lisätä oppimismotivaatiota (ks. esim. Dörnyei 2009; Deci–Ryan 2000). Avoimissa vastauksissa suomenoppijat kuvasivat tavoitteitaan seuraavasti.

Noin puolet kaikista suomenoppijoista viittaa vastauksessaan työn saamiseen tai työskentelyyn Suomessa. Moni suomenoppija kertoo haluavansa pystyä työskentelemään ja kommunikoimaan töissä suomeksi. Osassa vastauksista mainitaan sekä töissä että vapaa-ajalla kommunikoiminen. Useissa vuorovaikutustilanteissa keskiössä on keskustelukumppanin ymmärtäminen, ajatuksen pukeminen sujuvasti sanoiksi ja keskustelu ilman ajatuksen katkeamista. Viidesosa suomenoppijoista kertoo vastauksissaan tavoittelevansa tiettyä tasoa, kuten B1- tai B2-tasoa tai YKI-kokeen läpäisyä. Näiden vastausten lisäksi muutama suomenoppija kertoo tavoittelevansa edistynyttä tasoa, jonka kautta saavutettua kielitaitoa voisi hyödyntää jokapäiväisessä elämässä ja mahdollisesti työssä. Vastauksissa mainitaan myös sujuvan suomen kielen taidon saavuttaminen. Vastauksissa sujuvan kielitaidon saavuttaminen on jo itsessään tavoite ja sen lisäksi se on auttaa tavoitteen saavuttamisessa,

kuten maisterin tutkinnon suorittamisessa. Valtaosa suomenoppijoiden vastauksista liittyy siis suomenkieliseen työhön tai suomeksi käytäviin vuorovaikutustilanteisiin. Näiden lisäksi yksittäiset suomenoppijat kertovat tavoittelevansa kääntäjän työn tekemistä, suomeksi ystävien löytämistä sekä virallisten ja epävirallisten viestien kirjoittamista ilman kääntäjän käyttöä. Yksi suomenoppija kertoo, ettei näe tulevaisuuttaan Suomessa, vaan kertoo opettelevansa kieltä oppimisen ilosta, sillä se tekee hyvää aivoille.

4.3 Suomen kielen oppimismotivaatiota heikentävät tekijät

Kuten tutkielmassa on aiemmin osoitettu, valtaosa suomenoppijoista haluaa jatkaa suomen oppimista tulevaisuudessa. On kuitenkin asioita, jotka heikentävät suomenoppijoiden intoa suomen kielen oppimista kohtaan. Suomenoppijoiden oppimismotivaatioon heikentävästi vaikuttavia tekijöitä voi nimittää myös odotusarvoteorian (Eccles–Wigfield 2000) mukaisesti kustannuksiksi. Kustannuksilla tarkoitetaan muun muassa asioita, joista oppijan tulee luopua oppimisen kustannuksella. Emotionaaliset kustannukset viittaavat oppimisen aikana tapahtuviin negatiivisiin emootioihin. Kustannukset voivat myös tarkoittaa oppimiseen käytettyä aikaa, vaivaa ja energiaa. (Eccles–Wigfield 2000.) Vastaukset liittyvät myös merkittävällä tavalla L2MSS-mallin oppimiskokemus-ulottuvuuteen (Dörnyei 2009).

Useissa suomenoppijoiden vastauksissa nousee esiin se, kuinka lannistavalta tuntuu, ettei ymmärrä suomen kieltä riittävästi käyttääkseen sitä keskusteluissa, vaikka on opiskellut suomen kieltä pidemmän aikaa. Jopa kolmasosa suomenoppijoiden vastauksista liittyy jollain tavalla suomen kielellä käytäviin vuorovaikutustilanteisiin, joko kuulemiseen tai puhumiseen, kuten esimerkit (6 ja 7) havainnollistavat. Suomenoppijat ovat nostaneet vastauksissaan esiin muun muassa puhutun ja kirjoitetun kielen suurelta tuntuvan eron. Puhutun suomen kuuleminen on voinut johtaa kuormittumisen tunteeseen sekä ulkopuoliseksi jäämisen tunteeseen. Usea suomenoppija myös kertoo kokevansa pettymystä, kun ei kykene palauttamaan mieleen keskustelun kannalta oleellisia sanoja. Suomenoppijoilla on kokemuksia siitä, että suomen kielen natiivipuhujat vaihtavat keskustelussa käytetyn kielen suomesta englantiin, kun ei-natiivi puhuja takeltee sanoissaan. Tilanteet aiheuttavat turhautumista. Muutama suomenoppija myöntää myös itse vaihtavansa suomen kielestä englantiin, kun puheen muodostaminen on tuntunut liian kuormittavalta, kuten esimerkki (8) havainnollistaa. Erään suomenoppijan vastauksessa kiteytyy monen muunkin vastauksen teema – vaikuttaa siltä, että ei-natiivin puhujan on saavutettava korkea osaamisen taso, ennen

kuin hän voi käyttää kieltä aidoissa tilanteissa. Tämä ilmenee esimerkissä (9). Paineisiin saavuttaa korkea osaamisen taso liittyy sekä ulkoisia että sisäisiä tekijöitä.

- 6) People around me often speak in Finnish and it is very overwhelming.

’Ihmiset ympärillä puhuvat usein suomea ja se on hyvin kuormittavaa.’

- 7) Speaking broken Finnish to a native Finn will many times lead to the conversation being continued in English, which is disadvantageous and frustrating.

’Epätäydellisen suomen kielen puhuminen äidinkieliselle suomalaiselle johtaa usein keskustelun jatkumiseen englanniksi, mikä on epäedullista ja turhauttavaa.’

- 8) Kun menin lääkärille, yritin puhua suomeksi, mutta sanat eivät tulleet mieleen tarpeeksi nopeasti. En enää jaksanut yrittää, joten vaihdoin englannin kieleen.

- 9) It feels like a foreigner has to reach a high level somehow before being able to use the language "in the wild", it feels like there is an unclear threshold of vocabulary and experience one has to build before they are ready for real use of Finnish.

’Tuntuu siltä, että ulkomaalaisen on jotenkin saavutettava korkea taso, ennen kuin hän voi käyttää kieltä ”luonnossa”, tuntuu siltä, että sanavaraston ja kokemuksen kynnyks on epäselvä, ennen kuin on valmis käyttämään suomen kieltä.’

Edellä mainittujen vastausten lisäksi muutamat suomenoppijat mainitsevat vastauksissaan kieliopin ja sen käyttöön liittyvän epävarmuuden, kuten esimerkissä (10). Muun muassa sijamuotojen ja sanaluokkien muistaminen on tuntunut suomenoppijoista vaikealta. Eräskin suomenoppija kertoo, että sanojen merkitysten muistaminen ja merkityserojen tunnistaminen on vaikeaa, sillä monet sanat näyttävät samalta. Kielioppiin liittyviä vastauksia on kuitenkin aineistossa selkeästi vähemmän kuin puheen ymmärtämiseen tai tuottamiseen liittyviä vastauksia.

- 10) The 15 noun declinations make me feel overwhelmed and I feel frustrated when I don't use them appropriately.

’Nominien 15:sta taivutusmuotoa saavat minut tuntemaan oloni hämmentyneeksi, ja turhaudun, kun en käytä niitä oikein.’

Muutamissa yksittäisissä vastauksissa on todettu, että suomen kielen oppimisen motivaatioon vaikuttaa suomenkielisten kontaktien puute ja itsenäiseen oppimiseen liittyvät hankaluudet, kuten esimerkiksi (11). Muutamat suomenoppijat kertovat suomen kielen harjoittamisen olevan haasteellista ilman läheisiä, joiden kanssa käyttää suomea.

11) Suomenkielisten kontaktien puute vaikuttaa oppimiseeni edelleen, mutta puhun suomea aika säännöllisesti ulkomaalaisten ystäväni kanssa.

Yhdellä suomenoppijalla on kokemus siitä, että yliopiston kursseille osallistuminen oli evätty, sillä ne olivat saatavilla vain maisteritason vaihto-opiskelijoille. Toisaalta muutamissa vastauksissa nostetaan esiin myös kursseilla opiskeluun liittyvät hankaluudet. Eräs suomenoppija kertoo tuntuvan lannistavalta, että kurssilla kysellään siitä, tuntuuko opiskeltavana oleva aihe liian vaikealta. Muutama suomenoppija puolestaan kokee, että tarjotut kurssit eivät vastaa heidän kielitaitojensa tasoa tai omia tarpeita. Eräs suomenoppijoista toteaa, että jokapäiväiset keskustelut sujuvat, mutta syvempien ajatusten kertominen sujuvasti ei onnistu. Toinen suomenoppija kertoo, että suomen kielen opetuksessa ei perehdytä tarpeeksi niihin asioihin, joita tarvitsisi käytännössä. Opiskelun lisäksi parissa vastauksessa kiinnitetään huomio suomen kielen oppimiseen työllistymisen näkökulmasta. Vastauksista huokuu turhautuminen – suomenoppijoista tuntuu, että suomen kielen opiskelu työllistymisen kannalta on turhaa, sillä uskoa työllistymiseen ei oikeastaan ole.

5 Yhteenveto ja päätelmät

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, millaisena aikuiset suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen ja millaiset tekijät vaikuttavat heidän oppimismotivaatioonsa. Olen lähestynyt tutkimusaiheittani seuraavien kolmen tutkimuskysymyksen kautta: 1) Millaisena suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen? 2. Mitkä tekijät vahvistavat suomenoppijoiden motivaatiota suomen kielen oppimisessa? 3. Millaiset tekijät vähentävät suomenoppijoiden suomen kielen oppimismotivaatiota? Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena sähköisellä Webropol-kyselylomakkeella, ja kysely sisälsi taustatietokysymysten lisäksi täydennettävän virkkeen, väittämiä, monivalintakysymyksiä ja avoimia kysymyksiä liittyen suomen kielen oppimiseen. Kyselyyn osallistui 27 aikuista suomenoppijaa ja aineisto koostuu heidän vastauksistaan. Teen tässä luvussa yhteenvedon tutkimustuloksistani ja vastaan jokaiseen tutkimuskysymykseen. Tulkitsen tuloksia tutkimusaiheen ja -alan näkökulmasta sekä pohdin jatkotutkimusmahdollisuuksia.

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen avulla haettiin vastausta siihen, millaiseksi suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen. Suomenoppijat kuvailevat suomen kielen oppimisen vaikeaksi. Jopa 59 % suomenoppijoista kokee suomen kielen oppimisen olevan joko todella tai melko vaikeaa. Loput 41 % suomenoppijoista eivät koe suomen kielen oppimisen olevan vaikeaa tai helppoa vaan jotain siltä väliltä. Kukaan suomenoppijoista ei koe suomen oppimista melko tai todella helpoksi. Tästä huolimatta oppijoiden suhtautuminen oppimiseen on kokonaisuudessaan myönteistä, mikä ilmenee esimerkiksi halukkuutena jatkaa suomen kielen oppimista.

Oppimiseen liitetyn vaikeuden lisäksi suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen erittäin tärkeäksi ja hyödylliseksi sekä jossain määrin kiinnostavaksi. Suomen kielen oppimiseen kohdistettu arvo näyttäytyy odotusarvoteorian (Eccles–Wigfield 2000) mukaisten arvojen kautta erittäin korkeana. Tulokset viittaavat siihen, että suomenoppijoiden kokemukset suomen kielen oppimisen tärkeydestä ja hyödyllisyydestä, sekä kiinnostavuudesta, tukevat heidän oppimismotivaatiotaan. Suomenoppijoiden kokema oppimismotivaatio sitouttaa heitä suomen kielen oppimiseen ja opiskeluun.

Odotusarvoteorian (Eccles–Wigfield 2000) lisäksi tutkimuksen tuloksia voidaan tarkastella itsemääräämisteorian (Deci–Ryan 2000) näkökulmasta. Suomenoppijoiden sisäistä motivaatiota on tutkittu suomen kielen oppimisen kiinnostavuuden ja palkitsevuuden kautta.

Tulokset osoittavat, että suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen olevan pääosin kiinnostavaa ja kohtalaisen palkitsevaa. Suomen kielen oppiminen herättää valtaosassa suomenoppijoista toistuvaa mielenkiintoa. Valtaosa oppijoista myös kokee suomen kielen oppimista kohtaan toistuvasti myönteisiä tunteita. Suomenoppijoiden sisäisen motivaation taso kuitenkin vaihtelee yksilöittäin. Suomen kielen oppiminen näyttäytyy tulosten perusteella ensisijaisesti tärkeänä ja hyödyllisenä, ja vasta toissijaisesti kiinnostavana ja palkitsevana.

Ensimmäinen tutkimushypoteesini toteutuu suurimmaksi osaksi, mutta ei aivan täysin.

Tulokset vahvistavat oletuksen siitä, että suomenoppijat kokevat suomen kielen oppimisen vaikeaksi, mikä on linjassa aiemman tutkimuksen kanssa (ks. esim. Ivaska 2017; Reinikainen 2020). Sen sijaan oletus suomenoppijoiden selkeästä kiinnostuksesta suomen kielen oppimista kohtaan toteutuu vain osittain. Tulosten perusteella kiinnostus on yhteydessä oppimismotivaatioon, mutta sitä merkittävämmässä roolissa näyttävät olevan suomen kielen oppimisen koettu tärkeys ja hyödyllisyys.

Toisen tutkimuskysymyksen avulla tarkasteltiin, mitkä tekijät vahvistavat suomenoppijoiden oppimismotivaatiota. Tulosten perusteella motivaatiota jäsentävät selkeät ja saavutettavissa olevat tavoitteet, joiden eteen he ovat valmiita tekemään töitä. Keskeinen motivaatiotekijä on halu kyetä kommunikoimaan vapaa-ajalla suomen kielellä ilman tarvetta turvautua kääntäjään tai vaihtaa kieltä. Tämä konkretisoituu erityisesti perussanaston hallinnan ja sen sujuvan käytön tarpeena erilaisissa tilanteissa. Lisäksi suomen kielen oppimista motivoivat työelämään liittyvät tavoitteet, kuten työllistyminen ja olemassa olevassa työssä paremmin viihtyminen. Tulokset kytkeytyvät odotusarvoteorian (Eccles–Wigfield 2000) keskeisiin ulottuvuuksiin. Oppijoiden tavoitteissa korostuvat yhteenkuuluvuuden kokemus haluna osallistua vuorovaikutukseen, autonomia itsenäisessä kielenkäytössä ilman apuvälineitä sekä pystyvyyden kokemus kyknä selviytyä erilaisissa kielenkäyttötilanteissa.

Suomenoppijoiden tavoitteet näyttävät selkeitä ja saavutettavilta, sillä ne ovat linjassa jo saavutettujen tavoitteiden ja onnistumisten kokemusten kanssa. Suomenoppijat kertovat onnistumisen kokemusten liittyvän esimerkiksi opinnoissa ja arjen asioissa suoriutumiseen. Moni oppija on saanut positiivista, rakentavaa palautetta opettajiltaan sekä hyvää palautetta vuorovaikutuksen toisilta osapuolilta. Ulkopuolinen ympäristö on siis vuorovaikutuksessa yksittäisen oppijan kanssa vaikuttaen yksilön uskomuksiin ja arvojen kehittymiseen. Positiiviset kokemukset tukevat oppijoiden kokemusta minäpystyvyydestä, ja sillä on selkeä yhteys oppimismotivaatioon (ks. esim. Eccles–Wigfield 2000; Salmela-Aro 2018).

Toiseen tutkimuskysymykseen saatu tulos vastaa johdannossa esitettyä hypoteesia. Halu osallistua vuorovaikutustilanteisiin toisten suomen kielen käyttäjien kanssa näyttää vahvistavan suomenoppijoiden oppimismotivaatiota. Suomenoppijoilla on useita myönteisiä kokemuksia vuorovaikutustilanteista ja valtaosa haluaa osallistua jatkossa yhä monimuotoisempiin vuorovaikutustilanteisiin. Vastauksista käy ilmi, että suomenoppijat haluavat osallistua sekä arkipäiväisiin kanssakäymisiin että työelämässä käytäviin keskusteluihin. Keskiössä on siis vuorovaikutus yhteisön kanssa. Myös hypoteesini siitä, että saavutettavissa olevat tavoitteet vahvistavat oppimismotivaation kokemusta, toteutuu.

Kolmannen tutkimuskysymyksen kannalta keskeiseksi nousee se, että suomenoppijoiden oppimismotivaatiota heikentävät erityisesti oppimiseen liittyvät kustannukset (Eccles–Wigfield 2000). Kustannukset ilmenevät vastauksissa negatiivisina emootioina, jotka vaikuttavat suomenoppijoihin sekä käytännössä että emotionaalisella tasolla. Aineiston perusteella merkittävin motivaatiotekijä liittyy vaikeaksi ymmärrettäviin ja kuormittavaksi koettuihin vuorovaikutustilanteisiin. Suomenoppijoiden kuvaamat negatiiviset kokemukset, kuten turhautuminen, kuormittuminen ja vetäytyminen kielenkäyttötilanteista, ovat yhteydessä matalampaan oppimismotivaatioon. Erityisesti suomen kielen käytön välttely ja kokemus siitä, ettei voi käyttää haluamaansa kieltä, toimivat indikaattoreina oppimismotivaation heikkenemisestä.

Tämän lisäksi kyselytulokset osoittavat, että jopa 20 suomenoppijaa, eli valtaosa informanteista, ei koe osaavansa käyttää suomen kieltä hyvin. Tämä viittaa heikkoihin minäpystyvyyks-kokemuksiin, joiden on aiemmissa tutkimuksissa (esim. Järvenoja–Kurki–Järvelä 2018) todettu olevan yhteydessä oppimismotivaatioon. Saatu tulos tukee tulkintaa, jonka mukaan heikko itsevarmuus kielitaidon osaamisessa voi selittää oppimismotivaatiota heikentäviä kokemuksia. Kokonaisuudessaan tulokset osoittavat, että suomenoppijoiden oppimismotivaatiota heikentävät erityisesti emotionaaliset kustannukset sekä käytännölliset esteet. Käytännöllisillä esteillä tarkoitetaan esimerkiksi sopivien kielenkäyttötilanteiden puutetta.

Kolmas hypoteesini pitää osittain paikkansa. Negatiiviset kokemukset ovat yhteydessä suomenoppijoiden heikompaan minäpystyvyyteen. Sen sijaan koettu oppimisen vaikeus ei suoraan vaikuta heidän oppimismotivaatioonsa. Koetulla vaikeudella oppimista kohtaan on kuitenkin yleensä yhteys oppimistuloksiin. Tässä tapauksessa yhteys on epäsuora ja se välittyy erityisesti minäpystyvyyden kautta. Kokonaisuutena voidaan todeta, että oppijoiden

oppimismotivaatiota vähentävät erityisesti emotionaaliset kustannukset, heikko koettu kielitaito sekä käytännön esteet, jotka rajoittavat kielen käyttömahdollisuuksia arjessa.

Saadut tulokset siitä, että suomenoppijat motivoituvat oppimisen hyödyllisyydestä, pitäisi ottaa jatkossa huomioon. Tulosten perusteella opetuksessa olisi perusteltua pyrkiä lisäämään autenttisia vuorovaikutustilanteita sekä työelämälähtöisiä tehtäviä, jotka vastaavat oppijoiden arjen ja tulevaisuuden tarpeita. Tällaisia voivat olla esimerkiksi arjen asiointitilanteiden harjoittelu ja työelämän viestintätilanteet. Lisäksi olisi tärkeä tehdä oppimisen tavoitteet ja niiden yhteys käytännön kielenkäyttöön näkyväksi, jotta oppijat hahmottavat kielitaidon konkretisoitumisen kohteen. Tämä voi vahvistaa oppijoiden kokemusta oppimisen merkityksellisyydestä ja siten tukea oppimismotivaatiota.

Kokonaisuutena tulokset osoittavat, että suomenoppijoiden oppimismotivaatio rakentuu erityisesti koetun hyödyllisyyden, saavutettavien tavoitteiden ja vuorovaikutusmahdollisuuksien varaan. Motivaatiota puolestaan heikentävät emotionaaliset kustannukset, heikko koettu kielitaito sekä rajalliset kielenkäyttömahdollisuudet. Näin oppimismotivaatio näyttäytyy dynaamisena ilmiönä, joka rakentuu yksilöllisten kokemusten ja sosiaalisen ympäristön vuorovaikutuksessa.

On tärkeä huomioida, etteivät oppijoiden antamat vastaukset anna yksiselitteistä kuvaa suomen kielen oppimismotivaatiosta. Motivaatio on moniulotteinen, tilanteissa ja ajassa muuttuva, ilmiö, minkä vuoksi sen tarkastelu yhdellä mittauskerralla jää väkisinikin rajalliseksi. Jatkotutkimuksissa olisi perusteltua tarkastella aikuisten suomenoppijoiden oppimismotivaatiota pitkittäistutkimuksella. Pitkittäistutkimuksen avulla pystyttäisiin selvittämään, miten suomenoppijoiden oppimismotivaatio muuttuu ajan myötä ja miten esimerkiksi onnistumisen kokemukset, vuorovaikutustilanteet ja opinnoissa suoriutuminen vaikuttavat siihen. Tämän tutkielman aineisto perustuu poikkileikkauksella saatuun tietoon, jossa tutkittava tieto on kerätty yhtenä ajankohtana, joten ei ole mahdollista arvioida motivaation vaihtelua pitkällä aikavälillä. Toisena keskeisenä jatkotutkimusmahdollisuutena näen erilaisten vuorovaikutustilanteiden tarkastelun oppimismotivaation merkityksen näkökulmasta. Tässä tutkielmassa vuorovaikutus näyttäytyi keskeisenä tekijänä sekä motivaatiota vahvistavissa että heikentävissä kokemuksissa. Jatkotutkimus voisi syventää ymmärrystä niistä piirteistä, jotka vaikuttavat suomenoppijoiden kokemuksiin. Tällaisessa tutkimuksessa ilmiöiden tarkasteluun voisi käyttää tämän tutkielman tavoin odotusarvoteoriaa.

Lähteet

- Alatalo, Susanna 2005. Wienin yliopiston suomen kielen opiskelijoiden oppimismotivaatio. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- Dahl, Rita 2022. *Suomi toisena kielenä -opetuksen äänenmurros: luokkahuoneesta turuille ja toreille*. Basam Books, Helsinki.
- Deci, Edward L. – Ryan, Richard M 2000. Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. s. 68–78. *American Psychologist* vol. 55 (1). Viitattu 11.4.2026. Saatavissa: https://selfdeterminationtheory.org/SDT/documents/2000_RyanDeci_SDT.pdf.
- Dörnyei, Zoltán 2001. *Teaching and Researching Motivation*. Pearson Education Limited, Essex.
- Dörnyei, Zoltán 2009. The L2 Motivational Self System. *Motivation, Language Identity and the L2 Self*, s. 9–42. Toim. Zoltán Dörnyei ja Ema Ushioda. Multilingual Matters, Bristol.
- Garam, Irma 2018. Mikä toi Suomeen, millaista opiskelu täällä on? International Student Barometer -kysely korkeakoulujen ulkomaalaisille tutkinto-opiskelijoille. [Verkojulkaisu.] *Faktaa Express* 6A/2018, s. 1–6. Opetushallitus, Helsinki. Viitattu 21.1.2024. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/faktaa_express_6a_2018.pdf
- Gardner, Robert C. 1985. *Social Psychology and Second Language Learning. The Role of Attitudes and Motivation*. Edward Arnold (Publishers), London. Viitattu 21.1.2024. Saatavissa: <https://www.scribd.com/document/187560232/Social-psychology-and-second-language-learning-R-C-Gardner>.
- Gardner, Robert C. – Clément Richard 1990. Social Psychological Perspectives on Second Language Acquisition. *Handbook of Language and Social Psychology*. s. 495–517. Toim. Howard Giles ja W. Peter Robinson. JOHN WILEY & SONS.
- Grasz, Sabine 2023. Finnish, the Most Difficult Language to Learn? Four German-Speaking Migrants' Ways of Getting Access to the Finnish Language in the North of Finland. *Language Contacts and Discourses in the Far North*. s. 163–194. Toim. Markus Firck, Tanja Räisänen ja Jukka Ylikoski. Cham, Palgrave Macmillan. Saatavissa: file:///C:/Users/K%C3%A4ytt%C3%A4j%C3%A4/Downloads/Finnish_the_Most_Difficult_Language_to_Learn_Four_.pdf.

- Eccles, Jacquelynne S. – Wigfield, Allan 2000. Expectancy-Value Theory of Achievement Motivation. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1) s. 68–81. Saatavissa: <https://www-sciencedirect-com.ezproxy.utu.fi:2443/science/article/pii/S0361476X99910159>.
- Erkkilä, Hertta 2017. Mikä motivoi opiskelemaan Suomessa? Kyselytutkimus kansainvälisten opiskelijoiden motivaatiosta opintojen ensimmäisellä lukukaudella. [Verkkolehti.] *Mikä saa meidät innostumaan? Motivaatio korkeakouluopetuksessa*, s. 21–30. Toim. Lena Segler-Heikkilä ja Juha T. Hakala. Centria-ammattikorkeakoulu, Kokkola. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134836/ISBN%20978-952-7173-29-9.pdf?sequence=4&isAllowed=y>.
- Honkela, Timo 2006. Samaa suomea? Aikuisen ja lapsen kielen eroista. [Verkkolehti.] *Lapset kertovat...*, s. 77–80. Toim. Liisa Karlsson. Saatavissa: https://users.ics.aalto.fi/tho/online-papers/samaa_suomea.pdf.
- Ivaska, Ilmari 2017. Motivation, vision, and future-self L2 images among students of Scandinavian and Baltic languages. *Scandinavian Studies* 89(1). 115–138. <https://doi.org/10.5406/scanstud.89.1.0115>.
- Juuti, Kalle – Lavonen, Jari 2018. Opettaja voi tukea oppilaan kiinnostuksen kehittymistä. *Motivaatio ja oppiminen*, s. 197–210. Toim. Katariina Salmela-Aro. PS-kustannus, Jyväskylä.
- Järvenoja, Hanna – Kurki, Kristiina – Järvelä, Sanna 2018. Motivoidutaan yhdessä. *Motivaatio ja oppiminen*, s. 141–160. Toim. Katariina Salmela-Aro. PS-kustannus, Jyväskylä.
- Kartio, Johanna 2016. *12 askelta selkokielellä opettamiseen*. [Verkkojulkaisu.] Kansalaisopistojen liiton materiaaleja 1. Grano Oy, Helsinki. Saatavissa: <https://kansalaisopistojenliitto.fi/wp-content/uploads/2016/10/12-askelta-selkokielell%C3%A4-opettamiseen.pdf>.
- Kielitoimiston sanakirja. *Normaali*. Saatavilla: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/normaali?searchMode=all>.
- Kiuru, Noona 2018. Kaveriverkostot ja oppimismotivaatio. *Motivaatio ja oppiminen*, s. 123–140. Toim. Katariina Salmela-Aro. PS-kustannus, Jyväskylä.
- Kyllönen, Tanja 2015. Ryhmäkeskustelua valtakielestä: maahanmuuttajien käsityksiä suomesta muuton jälkeen. [Verkkojulkaisu.] Maisterintutkielma. Jyväskylän yliopisto. Saatavissa:

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/46757/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201509032804.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

- Martin, Maisa 2025. Suomen kielen tutkimus AFinLassa. 50 vuotta soveltavaa kielitiedettä: näkökulmia AFinLa ry:n toimintaan. 50 years of applied linguistics in Finland: Perspectives on AFinLA and its activities, s. 157–176. Toim. Hannele Dufva, Anna Mauranen ja Kaisa Mäntylä. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- Nurmi, Jari-Erik 2013. Motivaation merkitys oppimisessa. [Verkkojulkaisu.] *Kasvatus* 5, s. 548–554. Saatavissa: https://peda.net/jyu/okl/ryhmat/multilete-2018/multilete/ha/nj2mmok455:file/download/a2ea51f695a54235394944728edf785ecdea9939/Nurmi_2013_motivaation%20merkitys%20oppimisessa_Kasvatus.pdf.
- Opetushallitus. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2). [Verkkojulkaisu.] Viitattu: 9.4.2026. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/suomi-toisena-kielena-ja-kirjallisuus-s2>.
- Opetushallitus. Yleiset kielitutkinnot (YKI). [Verkkojulkaisu.] Viitattu: 17.4.2026. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kieli-ja-kaantajatutkinnot/yleiset-kielitutkinnot-yki>.
- Pietilä, Päivi – Lintunen, Pekka 2014. Kielen oppiminen ja opettaminen. *Kuinka kieltä opitaan*. s. 11–25. Toim. Hannele Dufva, Anna Mauranen ja Kaisa Mäntylä. Gaudeamus, Helsinki.
- Sajavaara, Kari 1999. Toisen kielen oppiminen. *Kielenoppimisen käsityksiä*, s. 73–102. Toim. Kari Sajavaara ja Arja Piirainen-Marsh. Jyväskylä: Soveltavan kielentutkimuksen keskus, Jyväskylän yliopisto.
- Salmela-Aro, Katariina 2018. Motivaatio ja oppiminen kulkevat käsi kädessä. *Motivaatio ja oppiminen*, s. 9–22. Toim. Katariina Salmela-Aro. PS-kustannus, Jyväskylä.
- Tilastokeskus 2023. *Maahanmuuttoja lähes 50 000 vuonna 2022*. [Verkkojulkaisu.] Helsinki: Tilastokeskus, Helsinki. Viitattu: 18.1.2024. Saatavissa: <https://www.stat.fi/julkaisu/cl8n2djzw3b360cvz35t3up2r>.
- Työ- ja elinkeinoministeriö. n.d. *Maahanmuuttajien kotoutuminen edellyttää yhdenvertaisuutta ja yhteistyötä*. [Verkkojulkaisu.] Viitattu 20.1.2024. Saatavissa: <https://tem.fi/maahanmuuttajien-kotouttaminen>.
- Ushioda, Ema 2011. Motivating Learners to Speak as Themselves. *Identity, Motivation and Autonomy in Language Learning*. s. 11–24. Toim. Garol Murray, Xuesong Gao ja Terry Lamb. Viitattu: 11. 4. 2026. Saatavissa: <https://www-degruyterbrill-com.ezproxy.utu.fi:2443/document/doi/10.21832/9781847693747/html>. .

- Vanhatalo, Ulla – Vehkalahti, Kimmo 2020. Kysely. *Kielentutkimuksen menetelmiä I–IV*. s. 240–273. Toim. Minna Luodonpää-Manni, Markus Hamunen, Reetta Konstenius, Matti Miestamo, Urpo Nikanne ja Kaius Sinnemäki. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Viljaranta, Jaana – Tuominen, Heta 2018. Oppiaineiden arvostukset: tärkeää, hyödyllistä, kiinnostavaa vai kuormittavaa. *Motivaatio ja oppiminen*, s. 101–119. Toim. Katariina Salmela-Aro. PS-kustannus, Jyväskylä.
- Wang, Qi – Xue, Mengchen 2022. The implications of expectancy-value theory of motivation in language education. *Frontiers in Psychology* 13. Viitattu 11.4.2026 Saatavissa: https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2022.992372/full?utm_source=chatgpt.com.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake – Kysely suomen kielen opiskelusta

Hei!

Olen Laura Henttinen. Teen pro gradu -tutkielmaani aikuisten suomenoppijoiden motivaatiosta suomen kielen opiskelua kohtaan. Tutkielman tavoitteeni on selvittää, mitkä tekijät lisäävät suomenoppijoiden motivaatiota ja mitkä tekijät vähentävät motivaatiota. Vastauksia käytetään edellä mainittujen asioiden selvittämiseen.

Aluksi on muutama taustatietokysymys. Tämän jälkeen siirrytään motivaatioon liittyviin kysymyksiin. Kysely sisältää monivalintakysymyksiä, joihin vastaat valitsemalla itsellesi sopivimman vaihtoehdon. Sen lisäksi kyselyssä on muutamia avoimia kysymyksiä, joihin vastataan omin sanoin kirjoittaen. Oikeita tai väärä vastauksia ei ole.

Kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista ja vastaamisen voi keskeyttää koska tahansa. Käsitellen vastaukset luottamuksellisesti. Vastaajia ei voi tunnistaa yksittäisistä vastauksista. Vastauksesi eivät vaikuta kurssin arvosanaasi. Vastaustet ovat tutkimuksen teon ajan vain minun hallussani. Aineistoa säilytetään suojatusti ja se hävitetään tutkielman valmistuttua.

Tietosuojailmoitukseen voi perehtyä seuraavan linkin kautta:

https://utufi-my.sharepoint.com/:w:/g/personal/lmhent_utu_fi/IQBcINHnsAgDRrs-kx0pXJ1yAd2V_UUYOpi0-mkiPe0D-CM?e=XahgED

Minuun voi tarvittaessa olla yhteydessä sähköpostitse:

lmhent@utu.fi

Kiitos!

1. Haluan osallistua tähän tutkimukseen. Vastaamalla tähän kyselyyn annan tutkijalle luvan käyttää vastauksiani hänen pro gradu -tutkielmassaan. *

Kyllä

Ei

2. Taustatiedot *

Ikä _____

Kotimaa _____

Äidinkieli _____

Muut osaamasi kielet _____

3. Milloin tulit Suomeen? (kk/vvvv) Kerro oletko Suomessa pysyvästi vai väliaikaisesti. *

4. Oletko... *

- tutkinto-opiskelija
- tohtoriopiskelija
- erillisopiskelija
- vaihto-opiskelija
- tutkija

5. Kuinka kauan olet opiskellut suomen kieltä?*

- 0–4 kuukautta
- 5–12 kuukautta
- 1 vuoden
- 2 vuotta
- 3 vuotta
- 4 vuotta
- 5 vuotta
- yli 5 vuotta

6. Minkä ikäisenä aloitit suomen kielen opiskelun? *

7. Missä olet opiskellut suomen kieltä? Rastita kaikki sopivat vaihtoehdot. *

- Suomessa, yliopistossa
- Suomessa, jossain muussa koulussa
- Muualla kuin Suomessa, yliopistossa
- Muualla kuin Suomessa, jossain muussa koulussa
- Verkkosivustossa tai sovelluksella esim. Duolingo
- Yksittäisillä kursseilla esim. verkossa tai kansalaisopistossa

8. Kuinka monta tuntia käytät suomen kieltä päivittäin?*

- alle 1 tunti
- 1–2 tuntia
- 2–3 tuntia
- 3–4 tuntia
- 4–5 tuntia
- yli 5 tuntia

9. Valitse parhaiten sopiva vaihtoehto. *

	todella vaikeaa	melko vaikeaa	ei vaikeaa, ei helppoa	melko helppoa	todella helppoa
Suomen kielen oppiminen on minusta:	☐	☐	☐	☐	☐

10. Valitse itseäsi eniten kuvaava vaihtoehto. *

	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Pidän suomen kielen oppimisesta.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen innostaa minua.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen on minulle tärkeää.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen vaikuttaa merkittävästi tulevaisuuteeni.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen auttaa minua saavuttamaan tavoitteitani.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen avaa minulle uusia mahdollisuuksia.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen tuottaa minulle hyvää mieltä.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen antaa minulle usein onnistumisen kokemuksia.	☐	☐	☐	☐	☐

11. Valitse parhaiten sopiva vaihtoehto. *

	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Olen ylpeä siitä, että opiskelen suomen kieltä.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen ylpeä siitä, kuinka paljon osaan suomen kieltä.	☐	☐	☐	☐	☐
Käytän aktiivisesti arjessani suomen kieltä.	☐	☐	☐	☐	☐
Ymmärrän kirjoitettua suomen kieltä mielestäni hyvin.	☐	☐	☐	☐	☐
Ymmärrän puhuttua suomen kieltä mielestäni hyvin.	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan käyttää suomen kieltä mielestäni hyvin.	☐	☐	☐	☐	☐
Haluan jatkaa suomen kielen opiskelua tulevaisuudessa.	☐	☐	☐	☐	☐

12. Valitse parhaiten sopiva vaihtoehto.*

	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Voin kuvitella kirjoittavani sähköposteja suomeksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Haluan tulevaisuudessa lukea kokonaisen sanomalehden suomeksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Haluan tulevaisuudessa lukea kokonaisen kirjan suomeksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Voin kuvitella keskustelevani tuntemattoman ihmisen kanssa suomeksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Haluan tulevaisuudessa vastata vapaaehtoisesti suomen kielen tunteilla esitettyihin kysymyksiin suomeksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Haluan tulevaisuudessa käyttää pitkissä viestikeskusteluissa pelkästään suomea.	☐	☐	☐	☐	☐
Kuvittelen usein puhuvani suomea kuin olisin syntyperäinen suomen kielen puhuja.	☐	☐	☐	☐	☐
Pystyn kuvittelemaan itseni hyvin edistyneenä suomen kielen puhujana.	☐	☐	☐	☐	☐

13. Valitse parhaiten sopiva vaihtoehto.*

	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Suomen kielen oppiminen on mielestäni tylsää.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen ei herätä minussa jatkuvaa mielenkiintoa.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen on minusta turhaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen ei ole keskeinen osa tavoitteitani.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen on mielestäni hyödytöntä.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen ei vaikuta tulevaisuuteeni.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen ei anna minulle mielihyvää.	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kielen oppiminen ei anna minulle onnistumisen kokemuksia.	☐	☐	☐	☐	☐

14. Minkä takia haluat oppia suomen kieltä? Valitse enintään 3 vaihtoehtoa. *

- Haluan luoda ja ylläpitää ystävyysseuroja.
- Haluan saada työpaikan, jossa tarvitaan suomen kielen osaamista.
- Haluan olla parempi tekemässäni työssä, jossa tarvitaan suomen kielen osaamista.
- Haluan puhua perheenjäsenieni kanssa suomen kieltä.
- Haluan asua pitkäaikaisesti Suomessa.
- Haluan löytää suomalaisen puolison.
- Haluan pystyä kommunikoimaan suomen kielellä esimerkiksi kaupoissa ja virastoissa.
- Haluan pystyä kommunikoimaan suomen kielellä esimerkiksi harrastuksissa tai muussa vapaa-ajan toiminnassa.
- Haluan kehittää ja haastaa itseäni.
- Haluan oppia suomen kieltä hovin vuoksi.

15. Kerro suomen kielen oppimiseen liittyvistä kokemuksista, jotka ovat jääneet harmittamaan sinua. Milloin olet kokenut epäonnistuneesi? Vaikuttaako tilanne yhä edelleen opiskeluusi? *

16. Kerro suomen kielen oppimiseen liittyvistä onnistumisen kokemuksista. Milloin olet viimeksi onnistunut erittäin hyvin tai mikä on jäänyt parhaiten mieleesi? *

17. Mitkä ulkoiset tekijät vaikuttavat suomen kielen opiskeluusi? Valitse kaikki vaihtoehdot, jotka sopivat sinuun. *

- Opettajan kannustus.
- Opettajan painostus.
- Perheen tai ystävien kannustus.
- Perheen tai ystävien vaatimukset.
- Kelan tai muun virallisen tahon painostus.
- Toisten suomenoppijoiden kannustus.
- Toisten suomenoppijoiden antama esimerkki.
- Halu edetä samaan tahtiin toisten suomenoppijoiden kanssa.

18. Mitkä ovat tavoitteesi suomen kielen opiskelussa? Millainen kielenkäyttäjä toivoisit olevasi? *

**19. Liittykö suomen oppimiseesi mielestäsi joitain velvollisuuksia?
Kerro, millaisia. (esimerkiksi tiettyjen odotusten täyttäminen tai tiettyjen henkilöiden odotuksien miellyttäminen)**

20. Opiskeletko suomen kieltä yksin vai jonkun kanssa? Millaisia suomen kielen opettajia sinulla on ollut?

Liite 2. Kyselylomake – Survey on studying Finnish

Hello!

I am Laura Henttinen. I am doing my master's thesis on the motivation of adult Finnish learners towards studying Finnish. My goal of the thesis is to find out which factors increase Finnish learners' motivation and which factors decrease motivation. The answers will be used to investigate the above-mentioned issues.

First, there are a few background questions. After this, we will move on to questions related to motivation. The survey contains multiple-choice questions, which you answer by choosing the option that suits you best. In addition, the survey contains a few open-ended questions, which you answer in your own words. There are no right or wrong answers.

Responding to the survey is completely voluntary and you can stop responding at any time. I will treat the answers confidentially. Respondents cannot be identified from individual answers. Your answers will not affect your grade in the course. The answers are only in my possession during the research. The data will be stored securely and will be destroyed after the thesis is completed.

You can read the privacy notice at the following link:
https://utu.fi-my.sharepoint.com/:w:/g/personal/lmhent_utu_fi/IQBcINHnsAgDRrs-kxOpXJ1yAd2V_UUYOpi0-mkiPe0D-CM?e=XahgED

If necessary, you can contact me by email:
 lmhent@utu.fi

Thank you!

1. I would like to participate in this study. By answering this questionnaire, I give the researcher permission to use my answers in her master's thesis.

*

Yes

No

2. Background information *

Age _____

Country _____

Mother language _____

Other languages you use _____

3. When did you come to Finland? (mm/yyyy) Tell whether you are in Finland permanently or temporarily. *

4. Are you... *

- degree student
- doctoral student
- independent student
- exchange student
- researcher

5. How long have you been studying Finnish? *

- 0-4 months
- 5-12 months
- 1 year
- 2 years
- 3 years
- 4 years
- 5 years
- over 5 years

6. At what age did you start studying Finnish? *

7. Where have you studied Finnish? Tick all that apply. *

- In Finland, at a university
- In Finland, at another school
- Outside Finland, at a university
- Outside Finland, at another school
- On a website or app, e.g. Duolingo
- Individual courses, e.g. online or at a community college

8. How many hours do you use Finnish every day? *

- less than 1 hour
- 1-2 hours
- 2-3 hours
- 3-4 hours
- 4-5 hours
- more than 5 hours

9. Choose the most suitable option. *

	really difficult	quite difficult	not difficult, not easy	quite easy	really easy
For me, learning Finnish is:	☐	☐	☐	☐	☐

10. Choose the option that best describes you. *

	Strongly disagree	Somewhat disagree	Neither agree nor disagree	Somewhat agree	Strongly agree
I like learning Finnish.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish inspires me.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish is important to me.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish will have a significant impact on my future.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish will help me achieve my goals.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish opens up new opportunities for me.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish makes me feel good.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish often gives me experiences of success.	☐	☐	☐	☐	☐

11. Choose the most suitable option. *

	Strongly disagree	Somewhat disagree	Neither agree nor disagree	Somewhat agree	Strongly agree
I am proud that I am studying Finnish.	☐	☐	☐	☐	☐
I am proud of how much I know Finnish.	☐	☐	☐	☐	☐
I actively use Finnish in my everyday life.	☐	☐	☐	☐	☐
I think I understand written Finnish well.	☐	☐	☐	☐	☐
I think I understand spoken Finnish well.	☐	☐	☐	☐	☐
I think I can use Finnish well.	☐	☐	☐	☐	☐
I want to continue studying Finnish in the future.	☐	☐	☐	☐	☐

12. Choose the most suitable option. *

	Strongly disagree	Somewhat disagree	Neither agree nor disagree	Somewhat agree	Strongly agree
I can imagine writing emails in Finnish.	☐	☐	☐	☐	☐
In the future, I want to read an entire newspaper in Finnish.	☐	☐	☐	☐	☐
In the future, I want to read an entire book in Finnish.	☐	☐	☐	☐	☐
I can imagine having a conversation with a stranger in Finnish.	☐	☐	☐	☐	☐
In the future, I want to voluntarily answer questions in Finnish during Finnish lessons.	☐	☐	☐	☐	☐
In the future, I want to use only Finnish in long text conversations.	☐	☐	☐	☐	☐
I often imagine speaking Finnish as if I were a native Finnish speaker.	☐	☐	☐	☐	☐
I can imagine myself as a very advanced Finnish speaker.	☐	☐	☐	☐	☐

13. Choose the most suitable option. *

	Strongly disagree	Somewhat disagree	Neither agree nor disagree	Somewhat agree	Strongly agree
I find learning Finnish boring.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish does not arouse my ongoing interest.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish is pointless to me.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish is not a central part of my goals.	☐	☐	☐	☐	☐
I find learning Finnish useless.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish will not affect my future.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish does not give me pleasure.	☐	☐	☐	☐	☐
Learning Finnish does not give me experiences of success.	☐	☐	☐	☐	☐

14. Why do you want to learn Finnish? Choose up to 3 options. *

- I want to create and maintain friendships.
- I want to get a job that requires Finnish language skills.
- I want to be better at the job I do that requires Finnish language skills.
- I want to speak Finnish with my family members.
- I want to live in Finland long-term.
- I want to find a Finnish spouse.
- I want to be able to communicate in Finnish, for example in shops and offices.
- I want to be able to communicate in Finnish, for example in hobbies or other leisure activities.
- I want to develop and challenge myself.
- I want to learn Finnish for fun.

15. Tell me about experiences related to learning Finnish that have left you feeling disappointed. When have you felt like you failed? Does the situation still affect your studies? *

16. Tell me about your successful experiences in learning Finnish. When was the last time you were very successful or what was the most memorable experience? *

17. What external factors influence your Finnish language studies? Select all the options that apply to you.

- Teacher encouragement.
- Teacher pressure.
- Family or friends encouragement.
- Family or friends demands.
- Pressure from Kela or other official body.
- Encouragement from other Finnish learners.
- Example set by other Finnish learners.
- Desire to progress at the same pace as other Finnish learners.

18. What are your goals in studying Finnish? What kind of language user would you like to be? *

19. Do you think there are any responsibilities associated with learning Finnish? Tell me in your own words what they are. (For example, fulfilling certain expectations or pleasing the expectations of certain people)

20. Are you studying Finnish alone or with someone? What kind of Finnish teachers have you had?
